

Мама обійняла сина через 68 років

Їх, як і всю країну, роз'єднала жорстока війна у Кореї 1950–1953-х

с.12»

ЦІКАВА Газета

на вихідні

30 серпня 2018 року №35 (39) Ціна 4 грн

ТЕМА № 1

Ось такий він, символ Авдіївки — проникливий погляд жінки зі стіни зруйнованої багатоповерхівки.

Портрет учительки на стіні будинку дивиться в бік окупантів

Можливо, хтось із її колишніх учнів заряджає снаряди, які летять у це помешкання в Авдіївці

Василь УЛІЦЬКИЙ

Ось як описує один зі своїх днів 74-річна Марина Марченко, вчителька української мови та літератури з прифронтової Авдіївки:

— О пів на шосту дали світло. Воду подають по годинах, встигаємо помитися, набрати її у всі ємності. По дві години на день. І цілу ніч стріляють. З четверга на п'ятницю трусився дим, балкон наш побитий, вікна заклеєні плівкою. Двері раз у раз відчиняються. Бачимо — в сусідньому будинку горить газ, прорвало трубу, сяйво... Ми стоїмо в коридорчику, між туалетом і глухою стіною, трясемося, читаємо «Отче

наш»... Отак гриміло годину. У підвалі набралася вода — труби прорвало, темно, світла нема (це там, де чоловік ногу підвернув). Усі з п'ятого поверху біжать до нас на другий, просять відчинити, бо вище — ще гірше.

Ми стоїмо в коридорчику, між туалетом і глухою стіною, трясемося, читаємо «Отче наш»... Отак гриміло годину.

Як кажуть, без коментарів...

Авдіївка — фактично передмістя Донецька, стоїть майже на лінії фронту. За роки російсько-української війни її обстрілювали і обстрілюють чи не найбільше за інші населені пункти, тут багато зруйнованих будинків. Тож епізод, що описала Марина Григорівна, — не якийсь виняток, а буденність.

Вражаюче, але на ранок люди виходять зі своїх обстріляних домівок і прямують на роботу. Пані Марія теж поспішає до своїх учнів, які, як і вчителька, могли не спати цілу ніч через обстріли.

Закінчення на с.3»

НА ПЕРШИХ РОЛЯХ

Фото Belsat.eu.

На військовій параді «бацька» полюбляє вдягнути мундир маршала Білорусі.

Від «безбатченка» на обліку міліції до «вічного князя» Білої Русі

Олександрові Лукашенку сьогодні виповнюється 64 роки — понад 24 з них він перебуває на посаді президента сусідньої держави

Сергій ХОМІНСЬКИЙ

1994 року Президентом України став Леонід Кучма. Натомість сусідню Білорусь очолив Олександр Лукашенко. З того часу ми вже тричі міняли найвищого державного посадовця: Кучму — на Ющенка, Ющенка — на Януковича, Януковича — на Порошенка. Двічі цей процес супроводжувався справжнісінькими революціями, за якими стежив увесь світ. Наступного ж року на Україну чекають нові президентські вибори,

Подейкують, що попервах «безбатченкові» Лукашенку добряче діставалося від однолітків. Проте з часом життя навчило Сашка давати відсіч.

у результаті яких ми можемо одержати (або так само можемо не одержати — це вже нам вирішувати) ново-го Президента.

Натомість у білорусів усе зовсім інакше. Уперше обраний 1994-го, Лукашенко згодом ще чотири рази переобирався на найвищу посаду в державі. Останнього разу — 2015-го — за нього взагалі віддали свої голоси рекордні 83,49% виборців, які взяли участь у голосуванні (хоча у незалежних спостерігачів традиційно були серйозні питання і щодо офіційно озвученої явки виборців, і відносно продемонстрованого переможцем результату).

Ми спробували прискіпливіше придивитися до цього таки добряче дивакуватого, але аж ніяк не настільки простого (як колись здавалося!) сусідського «бацьки».

ПОХОДЖЕННЯ: БІЛОРУСЬКИЙ ОНУК ДІДА-УКРАЇНЦЯ

Таке рідне й милозвучне для українського вуха прізвище — Лукашенко — справді вказує на «наше» коріння білоруського президента. Його дід по материній лінії — Трохим Іванович — родом із Сумщини.

Олександр був єдиною дитиною своєї матері-одиначки, прізвище якої і носить — про батька багаторічного очільника Білорусі жодних відомостей у відкритих джерелах немає. Буцімто, після війни молода жінка поїхала працювати на льонокомбінат в Оршу, а згодом повернулася в рідне село, що в Могильовській області, з маленьким сином і пішла в колгосп дояркою.

Подейкують, що попервах «безбатченкові» Лукашенку добряче діставалося від однолітків. Проте з часом життя навчило Сашка давати відсіч. Та аж так, що на облік у «дитячій кімнаті міліції» поставили!

Закінчення на с.4»

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

«Православні тітушки» попереджають: «Приготовтесь к войне...»

Найрезонансніші події в житті країни та світу очима наших журналістів

Лаштуватись до різни їх закликає... Біблія?

У Почаєві на Тернопільщині «віряни» Московського патріархату прийшли з агресивними гаслами (на фото)

На появу підозрілого контингенту відреагувала місцева влада. За словами депутата Почаївської міськради Тараса Паляниці, з «паломниками», які прибули до Почаївської лаври у чорних футболках із написами, які закликають готуватися до війни, правоохоронці провели профілактичні бесіди (цих осіб компетентні органи встановили за записами камер відеоспостереження). «Прочанам» спецслужби також порекомендували змінити одяг. Порушення закону у діях цих осіб не виявлено, оскільки, за словами депутата, на футболках — написи із Біблії...

Речник УПЦ Київського патріархату, архієпископ Чернігівський і Ніжинський Євстратій (Зоря) у зв'язку з цим зазначив: «Щодо зауваження, ніби слова на спинах — «просто цитата з Пи-

сання», хочу сказати, що зазвичай такі уривки відповідно позначаються (назва книги, розділ та вірші). А ще — диявол у спокушанні Христа в пустелі теж вико-

ристовував цитати з Біблії. Цитування, вирване з контексту, не лише не зберігає авторитет Писання, а навіть навпаки — може бути ділом богопротивним...»

Найбільший у світі пам'ятник Шевченку вдягнули у найбільшу вишиванку

Такий задум втілили у Ковелі Волинської області на День Незалежності

Над велетенською вишиванкою протягом року працювало понад 2500 людей із Ковельщини та всієї України. Зробили стібки на сорочці і захисники Донецького аеропорту, бійці 80-ї бригади Андрій Луцик та Віталій П'ясецький.

Ініціювала цей проєкт громадська організація «Велика ідея». На вишиванку пішло 36 метрів тканини, а головна її частина (маніжка) має розміри 180 на 80 см. Пояс — 8 метрів. Головна кравчиня — Алла Луценкова (МПП «Фірма «Аліса»). Головні вишивальниці — Ніна Габрилевич (ГО «Союз українок») і Ольга Руднік. Нагадаємо, що висота монумента у Ковелі — 7 метрів, він вважається найвищим у світі.

Великий Шевченко у великій вишиванці виглядав вражаюче. Чомусь здається, що

громадська організація «Велика ідея» на цьому не зупиниться, і ми побачимо ще щось дуже красиве і, звісно, велике.

Петро ПОРОШЕНКО: «Шкодную, перепрошую, прикро... Більше так не буду»

Президент України попросив вибачення в народі за дану у 2014 році обіцянку, що АТО триватиме години, а не місяці

Він заявив: «Тепер уже не так важливо, в якому контексті слова були сказані, не важливі образність цієї заяви. Люди

сприйняли її як можливість завершити війну дуже швидко. Я шкодую, що породив завищені очікування. Щиро перепрошую, що подав надію, яка не збулася. Прикро, що дав обіцянку, яка не справдилася, і прошу за це вибачення. Це для мене дуже серйозний урок обережного і відповідального ставлення до своїх слів. Я з цього зробив висновки. Із самого початку слід було націлити всіх на тривалу та виснажливу боротьбу за те, щоб звільнити кожен клатчик української землі».

Гарно сказав, хочеться вірити. Але чого ж так пізно про це заявив, аж через чотири роки? А тому що передвиборча гонка почалась тільки зараз. Подумаємо, чи вірити.

Ані Лорак візьме участь у програмі «Голос»

Співачка з України стане тренером вокального шоу в Росії

Кароліна, яка після початку російсько-української війни перебралася до Москви, втративши прихильність багатьох українців, разом із Костянтином Меладзе, Сергієм Шнуровим та Бастією, судитиме новий сезон вокального змагання на російському «Первом каналі».

Як відомо, опальна артистка більше не живе зі своїм чоловіком Муратом Налчаджіоглу, з яким у неї є донька. Нещодавно Мурата застукали в Києві з коханкою — столичною бізнес-вумен та моделлю Яною Беляєвою.

Киянин Олекса взяв за дружину Надю, вищу за нього на цілих 40 сантиметрів

Виявляється, для щастя розміри не мають жодного значення...

Національний реєстр рекордів України зареєстрував сімейну пару киян із найбільшою різницею у зрості. Жінка у ній вища за чоловіка на майже 40 сантиметрів. Про це повідомила керівник Національного реєстру рекордів України Лана Ветрова. «Ця сімейна пара щаслива у шлюбі. Бо для щастя, мабуть, розміри значення не мають! Вони мають значення для рекорду. Національний реєстр рекордів зареєстрував сімейну пару киян, у яких найбільша різниця в зрості — 39,6 см. Зріст дружини, Надії Колоскової, — 1,96 м, а зріст її коханого чоловіка, Олексія Колесника, — 1,57 м (на фото). Доля їх звела ще в студентські роки, коли підробляли на зимові свята

Дідом Морозом та Снігуронькою».

Хто був Дідом Морозом, а хто — Снігуронькою, представник Книги рекордів не уточнила.

● ПРЯМА МОВА

Егор ФІРСОВ,

народний депутат VII–VIII скликань, побував у Рівненській області на нелегальному клондайку Гальбин:

Скільки тут видобуто бурштину, точно не знає ніхто. Але можна приблизно прикинути масштаби. Місцеві, з якими я зустрічався, розповідали, що на Гальбині за ніч може одночасно працювати до 80 мотопмп. Кожен платить поліції по 800 доларів на добу (у янтарників це називається «білет»). Отримуємо 63 тисячі доларів лише за один день. За місяць — близько 2 мільйонів доларів. І це лише на одному родовищі у Сарненському районі! Половина цієї суми передається на Київ, решта — розподіляється на місці. Так працює корупційна вертикаль.

ТЕМА № 1

Коли ж Марина Григорівна видивиться мир?

Портрет учительки на стіні будинку дивиться в бік окупантів

Можливо, хтось із її колишніх учнів заряджає снаряди, які летять у цю багатоповерхівку в Авдіївці

Закінчення. Початок на с.1

Василь УЛІЦЬКИЙ

— Тому коли дитина заснула на уроці, не треба її будити, — каже Марина Григорівна. І зі слезами продовжує: — Якщо раніше до творів на тему «Чому я люблю рідне місто» діти ставились байдуже, то зараз пишуть так, що я плачу над ними.

Хоч на самих уроках 74-річна вчителька знаходить сили навіть... співати.

— Дітям і так зараз нелегко, мені не хочеться, щоб іще й навчання їм давалося через силу. Тому, наприклад, ми співаємо на уроках українські пісні на слова відомих поетів. Для дітей так цікавіше, — говорить вона.

...Восени 2016-го до Марини Марченко прийшли з відділу освіти і попросили її фото. Знайшла знімок, де вона трохи молодша, у гарній кофточці, і віддала — думала, можливо, помістять її портрет в якійсь газеті. А він з'явився... на стіні будинку. Великий, на чотири поверхи! Прибігши, про це розповіли учні.

Марину Григорівну зобразив австралійський художник Гвідо Ван Хелтен. Хотів показати обличчя війни на війні, привернути увагу до цієї багаторазової землі. Для цього перебрав багато портретів. Мурал з'явився на дев'ятиповерхівці, в якій уже ніхто не живе — будинок сильно посічений снарядами. Вибиті вікна дивляться в бік Донецька. А тепер ще й учителька сумними очима вглядається у далечінь. Можливо, хтось із її колишніх учнів, пішовши на службу до окупанта, заряджає снаряди, які летять у цю багатоповерхівку в Авдіївці. Принаймні за ті два дні, поки Хелтен малював, пролунало сто вибухів.

— Та чим я така знаменита, — звичайна собі вчителька, — трохи зніяковіла Марина Григорівна, коли сама побачила свій портрет. — Та й молодша я на вигляд насправді, багато зморшок

Звичайний незвичайний педагог Марина Марченко.

— Я звичайна собі проста вчителька, — повторює жінка. — От мені подобається, що хтось біля мого портрета на стіні будинку написав: «Боже, бережи Авдіївку!». Ми всі про це молимося.

художник мені домалював. Але це, певно, така його творча задумка.

Жінка стала символом зраненого війною міста. Хоч цей «символ» живе своїми щоденними клопотами. Хвилюється за чоловіка, який після поранення осколком та після того, як підвернув ногу, коли ховався від обстрілів, мусить перебувати у Дніпрі на лікуванні. Переживає за онука, який покинув навчання в окупованому Донецьку і перевівся в Харків, підробляючи вантажником. Разом із дочкою, яка теж викладає українську мову та літературу, мусять складати копію до копійки, щоб і на прожиття вистачило, і на лікування. Дача, яка ко-

лись виручала фруктами-овочами, опинилася у зоні бойових дій...

— Я звичайна собі проста вчителька, — повторює жінка. — От мені подобається, що хтось біля мого портрета на стіні будинку написав: «Боже, бережи Авдіївку!». Ми всі про це молимося. Якби могла, захистила б своє рідне місто від війни. Але як це зробити?..

Марина Григорівна зустрічалась із художником лише раз. Ще до того, як він почав малювати. Приходив до школи з перекладачем. Але не сказав, хто такий. Просто поспілкувались, обнялися на прощання. А коли художник вийшов, то сказав:

— Буду малювати цю жінку, я не помилився у своєму виборі.

Побачив щось незвичайне в цій звичайній учительці.

...У моєму особистому фотоальбомі теж є світлина поруч із будинком з портретом Марини Григорівни. Зробив його рік тому під час відрядження в Авдіївку. І досі, перебираючи знімки, ловлю себе на думці, що очима цієї жінки справді дивиться війна. І на мене, — людину, котра перебуває за тисячу кілометрів від Авдіївки. І на того, хто цілиться в це місто.

БОЛИТЬ!

Фото google.com.

Героям слава!

«Збирала його на війну — Й до раю зберу...»

Інеса ДОЛЕННИК

А мати бійцям наказала відкрити труну... Її відмовляли, їй ліки давали і воду... Вона говорила: «Збирала його на війну — Й до раю зберу, і ще раз помилуюсь на вроду».

...Вона не зомліла, змінився лише її лик. Вона лише стала одразу, як хмара осіння. А потім поклала в труну вишиванку й рушник і гладила тіло скалічене милого сина.

Вдивлялася в риси обличчя, порізи, синці — І наче воліла рукою мару відігнати... А потім сказали ми їй: «Вже прийшли панотці», — Вона все одно не дозволила нам закривати.

І більше ні слова не мовила вголос вона,

Вона підійшла і сказала: «Я буду за двох Молитись віднині — за сина свого і за ката».

Лиш губи тремтіли, напевне, в молитві за сина, А люди кругом шепотіли: «Страхіття... Війна...», І старились очі її і чоло шохвилини.

Коли панотець говорив, що тепер лише Бог вирішує — й треба молитися всім нам за брата, Вона підійшла і сказала: «Я буду за двох Молитись віднині — за сина свого і за ката».

Ми всі оніміли: «Навіщо за ката? Чому?» Її попрохав панотець розтлумачити людям... «Бо в ката, напевне, є діти й дружина, тому Що кара не може торкнутися лишень Юди»...

Коли вже ми їхали, нас провела до воріт... Хрестила по черзі, слезам — ні кінця, ні упину, Що ми — говорила — віднині всі діти її І що зобов'язані жити за себе й за сина.

Дала на дорогу нам їжі, води і вина, А ще в рушникові строкатім — хлібину із сіллю. Рушник вишивала для сина на долю вона, А в сина ніколи, ніколи не буде весілля...

Ми їхали мовчки. Судомило душі й вуста, Стояли в очіцях згорьовані батько і мати... Ми думали всі про одне, та не сміли сказати: Земля українська не просто прекрасна — свята...
м. Кривий Ріг

НА ПЕРШИХ РОЛЯХ

Фото president.gov.by.

Захоплення «грою справжніх чоловіків» неабияк доповнює мужній образ глави держави.

Фото google.com.

З чинних керівників європейських держав ніхто (крім монархів) не перебуває при владі так довго, як Аляксандр Ригоравіч.

Від «безбатченка» на обліку міліції до «вічного князя» Білої Русі

Олександрові Лукашенку сьогодні виповнюється 64 роки — понад 24 з них він перебуває на посаді президента сусідньої держави

Закінчення. Початок на с.1

Сергій ХОМІНСЬКИЙ

КАР'ЄРА: У 25 — ЧЛЕН КПРС, У 33 — ДИРЕКТОР РАДГОСПУ, В 40 — ПРЕЗИДЕНТ БІЛОРУСІ

Після школи Олександр вступає до Мигильовського педінституту, де здобуває фах учителя історії. Потім відбуває строкову службу в Прикордонних військах КДБ СРСР. Після демобілізації 25-літній комсомолец Лукашенко стає членом КПРС.

А невдовзі... повертається до армії вже офіцером-політруком. Ще за два роки — новий поворот у долі завзятого білоруса: з військових — у колгоспники. Звісно, не в рядові — відразу обіймає посаду заступника голови одного з колгоспів у Шкловському районі Могильовської області. Далі Олександр Лукашенко змінює ще кілька партійно-господарчих посад, аж поки 1987-го — на хвилі перебудови — не стає директором радгоспу в тому ж Шкловському районі. А вже звідтіля молодий комуніст подає у велику політику, підсумком чого стала його перемога на президентських виборах 1994 року. Перша з багатьох наступних — проте єдина, у чесності якої не сумнівався цивілізований світ.

ПОЛІТИЧНЕ КРЕДО:**«ПЕРЕТРАХІВАЙ» І ВОЛОДАРЮЙ**

За Лукашенка, який ішов на вибори під лівачко-проросійськими гаслами, Білорусь швидко почала

відмовлятися від претензій власне на «білоруськість». Украй показовою стала заміна вже наступного — 1995-го — історичного національного біло-червоно-білого стягу

го. А також узяв за правило за першої-ліпшої нагоди «перетрахівати» (це словечко прямисінько з одного із численних «афоризмів» Аляксандра Ригоравіча) високопосадовців,

Він потроху позбувався ентузіастів-соратників, з якими йшов до перемоги 1994-го. А також узяв за правило за першої-ліпшої нагоди «перетрахівати» високопосадовців, аби часом котрийсь із них не виріс у самостійного політика та потенційного конкурента.

червоно-зеленим полотнищем, яке майже повністю повторює прапор Білоруської РСР у 1951–1991 роках (із нього лишень прибрали серп і молот та п'ятикутну зірку, а також дещо модифікували вертикальну смугу-орнамент). Та сама ситуація й із гербом Білорусі — з «радянського» навіть ту червону зірочку не прибрали!

Нічого доброго не чекало і на білоруську мову, якій фактично й надалі відводилася роль засобу спілкування селянства та купки геть «схибленої» інтелігенції. Ні в яке порівняння з місцем української в нашій державі (до якого теж є великі питання!) ситуація з білоруською в сусідній країні не йде.

Ну й, звісно, жорсткий авторитаризм Лукашенка. Він потроху позбувався ентузіастів-соратників, із якими йшов до перемоги 1994-

аби часом котрийсь із них не виріс у самостійного політика та потенційного конкурента.

От і зовсім недавно — 18 серпня нинішнього року — Лукашенко вкотре поміняв прем'єр-міністра. На зміну Андрію Кобякову прийшов Сергій Румас — уже восьмий прем'єр у «лукашенківській» історії Білорусі. За межами їхні імена, певно, ніхто й не намагається запам'ятати. Бо навіщо це робити, коли абсолютно очевидно — чималенькою європейською державою з майже десятильйонним населенням насправді одноосібно керує лише він сам. Уже впродовж майже чверті століття.

ПРО ГРІЗНОГО «БАЦЬКУ» В РОДИННОМУ КОЛІ

Відносно не так давно Олександр Лукашенко втратив маму. Ка-

теріна Трохимівна померла навесні 2015-го — доживши до справді солідного 91-річного віку. До речі, сам Сашко свого часу одружився зовсім молодим — зазедве виповнилося 20. З дружиною Галиною Родіонівною вони виховали двох синів — Віктора (народився 1975-го) та Дмитра (у 1980-му). Не обділив Бог і онуками — мають їх уже аж семеро!

Щоправда, ця «картинка» родинної ідилії дійсності відповідає не зовсім. Адже подекують, що подружжя Лукашенків-старших (офіційно залишаючися сім'єю) разом не живе вже дуже давно, підтвердженням чого є... третій син Олександра Лукашенка — Микола, народжений 2004-го (фактично на самісіньке 50-річчя батька!). Офіційно про маму хлопчика нічого не відомо. Проте за чутками — це колишня особиста лікарка Лукашенка Ірина Абельська.

Хай там як, Микола з дуже раннього віку (вперше з'явився на людях, коли не мав ще й чотирьох літ) супроводжує батька і в поїздках Білоруссю, і під час закордонних візитів (свого часу був і в Києві).

Дехто переконаний, що в такий спосіб Лукашенко готує сина до успадкування державної влади. До речі, 31 серпня хлопцеві стукне 14...

ПРЕЗИДЕНТ ІЗ КЛЮШКОЮ

А ще Олександр Лукашенко страшенно любить спорт. Особливо — зимові його види. Попри свій вік (30 серпня виповнюється 64), продовжує і на лижах бігати, і у хокей грати. До речі, саме в зимових видах спорту білоруси мають серйозні успіхи. Для прикладу: за часів Незалежності Україна на семи

зимових Олімпіадах «розшилася» трьома «золотими» медалями, а значно менша Білорусь лише в Сочі-2014 «взяла» п'ять!

До слова, три «золота» нашим сусідам тоді принесла їхня феноменальна біатлоністка Дар'я Домрачева. А ще по одному в білоруську копилку покладали фрістайлісти Алла Цупер й Антон Кушнір. Обоє — українські спортсмени з Рівненщини, які свого часу погодились перейти під прапор сусідньої держави...

Білоруси також мають завдячувати Лукашенку розвитком свого хокею. Їхня збірна 14 років поспіль (2005–2018) грала у вищому дивізіоні чемпіонатів світу (цьогоріч, щоправда, виступила провально й таки вилетіла в нижчий дивізіон). До речі, свій перший поєдинок — 7 листопада 1992-го — збірна Білорусі провела зі збірною України. Ми впевнено й очікувано перемогли — 4:1. Бо українці тоді в хокеї були чи не на дві голови вищими за білорусів. А ось про те, яким міг би бути рахунок цих команд сьогодні, — не хочеться навіть думати. Бо в хокеї давно вище вже вони — щонайменше, на три...

«СВОБОДУ НА ХЛІБ НЕ НАМАСТИШ»...

Сучасною Білоруссю (або скажемо прямо — «Білоруссю Лукашенка») захоплюватися точно не варто. Хоча б тому, що це авторитарна держава без елементарних громадянських свобод. Там, зокрема, і близько немає вільної журналістики (ну хоча б такої, як у нас в Україні!). Там не раз безслідно зникали опоненти того самого Лукашенка, які дозволяли собі аж надто «роззявляти рота» на «бацьку»... Там помирає їхня рідна мова, а спроба розгорнути на вулиці історичний національний стяг — прямиий шлях до буцегарні. Зрештою, і сама незалежність Білорусі Лукашенка від Росії Путіна — факт доволі сумнівний.

Але скажіть це, приміром, нашому земляку-волинянину, який має родичів у Білорусі, чи буває в сусідній державі «у справах». Здебільшого почує щось на кшталт: «А кому вона треба, та свобода?! Нею що — ситий будеш?!». Вам розкажуть і про порядок на вулицях навіть пізнього вечора, і про чисті узбіччя хороших доріг, і про доступну для звичайного білоруса медицину без остогидлих конвективів у кишені білих халатів. Та що там казати — наведуть ще зо два десятки аргументів, більшість з яких будуть усе ж близькими до правди...

Ми навіть сліпо віримо в якусь особливу якість «білоруських товарів». Нині українське пиво, масло, морозиво — й ще бозна що — продається в наших крамницях значно краще, якщо на етикетці (навіть без жодних на те підстав!) написано — «білоруське». Дивись на те все і думаєш: а якби ж до нашої «свободи» (основоположну цінність якої не варто ставити під сумнів за жодних умов!) — та їхні здобутки в деяких конкретних царинах.

● ОСОБИСТІСТЬ

Анна Політковська-Мазепа першою розповіла про розп'ятих хлопчиків... у Чечні

«Можливо, ми б хотіли поділитися з кимось своєю таємницею на ім'я «війна». Але там, де мир, ніхто нічого не хоче знати, всім байдуже. А я кажу про те, що життя закінчується за мить, а «завтра» — це надто блукаюча тварина, щоб на неї сподіватися» (29 жовтня 2001 року, «Новая газета»)

Ця цитата звучить на перших хвилинах документального фільму Марії Новікової «Анна Політковська: сім років на лінії фронту». А після цього показано, як двоє чоловіків принесли квіти до під'їзду, де жила й була застрелена остання справжня російська журналістка. Далі бачимо, що цей жест не сподобався місцевій представниці «руського міра», мешканка їх проганяла: мовляв, «навіщо ви тут цвинтар зробили, нам неприємно...»

Цього, напевне, досить, щоб сформувати адекватне враження про сучасну Росію, але в більшості з нас воно і так давно склалося, а от про Політковську варто згадати хоча б тому, що багато її текстів про Другу чеченську війну актуальні нині для Донбасу

«За що я так не люблю Путіна? За черствість, що гірше злочину, за його цинізм, расизм, за його неправду, за газ, що він застосував у ході облоги «Норд-Оста», за побиття дітей, що тривало протягом усього його першого президентського строку...»
(Анна ПОЛІТКОВСЬКА)

Леонід ОЛІЙНИК

Казки про розп'ятих хлопчиків на Сході України росіяни придумують не з голови. Здавалось би, тільки хвора фантазія кремлівських пропагандистів таке може створити, — але ні, це реальні звірства російської армії в Чечні, про які писала Анна Політковська.

Анна Мазепа (у жилах журналістки текла українська кров: її батько Степан Мазепа родом із села Костобобрів Чернігівської області) народилася 30 серпня 1958 року у Нью-Йорку в сім'ї радянських дипломатів. Мама нашої героїні — Раїса — розповідала, що донька завжди була революціонеркою: наприклад, у дитинстві, коли всі ставали до фотографії, дівчинка втікала у протилежний куток кімнати. Анна опанувала журналістський фах у Московському держуніверситеті, там і познайомилася з майбутнім чоловіком — журналістом Олександром Політковським. У них народилося двоє дітей. Втім, сімейне життя не склалося. Чоловік часто входив у «творчі депресії», а точніше пиячив, грошей не вистачало. Політковській навіть доводилося підпрацювати прибиральницею. Після того, як подружжя розлучилося, вона сказала, що було дуже важко ставити сина та доньку на ноги і що тепер чекає радості від життя.

Світову славу журналістці принесли публікації в «Новій газеті» з фронтів Другої чечен-

ської війни (1999–2009). Вона поїхала у зону бойових дій, щоб висвітлити проблему біженців, і вже не змогла залишити людей сам на сам із бідую.

Анна Політковська писала про викрадення мирних жителів на території воюючої республіки, про фільтраційні табори ФСБ, жорстокі катування чеченців, до яких вдавалися військові та міліція. Один із героїв її публікації навіть був за-

7 жовтня 2006 року (у день народження Володимира Путіна) Анну Політковську застрелили в ліфті її власного будинку.

суджений до 11 років тюрми. Вона називала імена сотень злочинців. Серед жахів тієї війни, які описувала журналістка, було справжнє розп'яття чоловіка, а ще — вбивство підлітка з артилерійської зброї в туалеті — в «сортирі», як і заповідав Путін.

Коли її якось запитали, чому вона не описує злочини чеченців проти росіян під час Першої війни, Анна відповіла: «У 1991–1994 роках я не мала змоги досліджувати проблему геноциду російського народу в Чечні. Однак нинішній геноцид чеченців очевидний. І проводять його військові і самі чеченці. Я багато разів сама собі нама-

галася пояснити прикрим випадком або дурістю виконавця багатьох фактів, які бачила, але кожного разу зазнавала поразки: щодо чеченців у Росії все ж діє система винищення».

Політковська написала декілька книг про те побоїще, а ще у Великобританії вийшли її видання «Putin's Russia» («Путінська Росія») і «Росія без Путіна». З 2003 року вона почала звинувачувати нинішнього очільника Чечні, а тоді — помічника міністра внутрішніх справ республіки Рамзана Кадирова у викраденнях людей та інших злочинах. За безпрецедентну сміливість у творчості, а також за правозахисну діяльність журналістка отримала чимало престижних нагород від різноманітних міжнародних організацій, зокрема Amnesty International та ОБСЄ.

7 жовтня 2006 року (у день народження Володимира Путіна) Анну Політковську застрелили в ліфті її власного будинку.

Кількох росіян за цей злочин відправили за ґрати, зокрема колишнього міліціонера Дмитра Павлюченкова. Замовника слідству знайти «не вдалося».

Кажуть, що значна частина російського суспільства не сприймала публікацій Політковської. Втім, думаю, не треба тишити себе ілюзіями, що в нас було би краще. От якби зробити жакливе припущення, що десь і наші офіцери знущаються над мирними людьми на Донбасі, чи всі українці подякували б журналісту, який про це чесно написав?

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

А кажуть, жіночої дружби не буває

Закінчення.
Початок на с. 16

Ольга ЧОРНА

...Катериніні батьки втирали сльози. І подругам сумно. Але вони намагалися жартувати. Особливо над тим, як одягали Катерину, коли та від'їжджала до Америки. У магазинах ціни кусючі. Базарний варіант також не підходив. Виручив секунд-хенд. Утішилися, коли знайшли блузку від відомого модельєра Оскара де ла Рента. Аж потім запримітили на рукаві малесеньку дірочку. Наталка її так майстерно зашила, що сам кутюр'є позаздрив би.

— Дівчата, я ніколи не думала, що так важко їхати далеко і надовго.

— Може, назавжди, — мовила Іванка.

В очак Каті — сльози.

— Все буде добре, — заспокоювала подругу Наталка.

— Як же я без вас, дівчата? — сумним голосом запитала Катя.

Їхній дружбі — понад десяток літ. Виручали одна одну в «часи пік». Святкували «батьські празники». Допомогали доглядати дітей. Не дозволяли одна одній опускати руки, коли було непереливки... Наталка дістала свій борговий список. Для жарту зачитала імена своїх кредиторів: Коля, Вася, Ніна, Саша... Звучало, як вірш. А Іванка продекламувала:

Хочу заміж за містера

з віллою,

Щоб не жити у найманій хаті.

Можна авто і рахунок

у банку,

А то ноги простягну

від своєї зарплати...

— Поїзд Львів — Київ прибуває на третю платформу...

Батько взяв доньчині валізи, і всі попрямували до тринадцятого (це ж треба!) вагона. Прощаються. Сміються і плачуть. Утирає кулачками сльози Павлик. Ніяк не хоче відпускати маминої руки. Іванка говорить щось про Чикаго і Нью-Йорк.

Про те, як колись всі зустрінуться на Маямі. Наталка гладить світле Павликове волосся. Цього разу він не пручається.

Катя поїхала. Її батьки залишилися чекати маршрутку, аби добратися додому, до села. Іванка, Наталка і Павлик побрели до тролейбуса.

— Правда, мама колись забере мене до себе? — порушив сумну мовчанку малий.

— Аякже! — хором відповіли Наталка з Іванкою.

Подруги привели Павлика додому. Двері відчинив похмурий Васяка.

— Що, поїхала? — запитав.

— Полетіла! — випалила Іванка, яка Ваську терпіти не могла. — Міг би провести свою дружину.

— Можна подумати, вона дуже сумує за чоловіком, — втрутилася в розмову Василюва мати.

...Згодом Наталка провела за кордон Іванку. Потім Катя забрала до Штатів Павлика. Розлучилася з Василем. У рід-

ному місті залишилася Наталка. Останнім часом якось не випадало зустрітися утрюх. Коли зі Штатів прилітала Катя, не мала змоги приїхати додому з Європи Іванка. І навпаки.

...Захворіла Наталка.

Подругам нічого не сказала. Не хотіла турбувати. Самотужки шукала гроші на операцію. Ледве половину нашкрєбла. Наталчин благовірний працював у Польщі. Там запізнався з новою пасією. Тепер Наталка ні заміжня, ні розлучена...

— Нечипоренко, — з порога мовив лікар, — готуйтеся до операції. На початку наступного тижня...

— Яка операція?! — перебила Наталка лікаря. — Ми ж лише вчора про це говорили. У мене грошей недостатньо.

— Ваші сестри заплатили.

—???

Із-за спини лікаря показалися... Катерина з Іванкою.

— Мамо, я все поясню, — винувато опустила очі донька Люда. — Це я розповіла про твою хворобу і...

— Які славні у вас сестри, — сказала сусідка по палаті. — Але ви зовсім не схожі одна на одну. — У нас душі однакові, — відповіла Іванка.

— Ну, привіт, партизанко! — кинулась обіймати Наталку Катя. — Чому ж ти мовчала?

— Ви надовго приїхали, дівчата?

— Поки тебе на ноги не поставимо, — відізвалася Іванка.

— Коли ж я вам борги поверну?

— Наталю, ти про що? Які борги?! Ми просто допомогли.

...Наталка поправлялася після операції. Катерина з Іванкою щодня навідували подругу.

— Які славні у вас сестри, — сказала нова Наталчина сусідка по палаті, коли Катя з Іванкою уже вкотре прийшли до лікарні. — Але ви зовсім не схожі одна на одну.

— У нас душі однакові, — відповіла Іванка. — Подруги ми... Давні.

— Добре, що не сказала — древні, — пожартувала Катя.

— А мене завтра випускують, — радісно повідомила Наталка. — Дівчата, що б я без вас робила? Це ж ви заради мене з місця зірвалися. Потратилися...

— А кажуть, жіночої дружби не буває, — сказала сама до себе сусідка по палаті.

— І щоб ти, Наталю, звідси вийшли зовсім як нова — сюрприз! Обновка від Оскара де ла Рента! — мовила Катя. — Пам'ятаєш мою блузку з «секонду», від цього кутюр'є, на якій ти дірку зашивала? Щасливою вона для мене виявилася. Хай і тобі щастить...

● У ВСІХ НА ВУСТАХ

Завдяки йому ми отримали «Джавеліни»

На 82-му році помер Джон Сідней Маккейн III — американський сенатор, якого називають великим другом України. Такого величання цей чоловік удостоївся за те, що був чеснішим за інших політиків і просто називав речі своїми іменами. Путіна — убивцею, а Росію — загарбником. Він підтримував українців на Майдані і їздив до наших бійців на фронт. Маккейн був зроблений з особливого тіста — ще того, довоєнного. Таких політиків тепер мало. Про це свідчать і 5 фактів про нього та 5 його цитат, які ми для вас підібрали

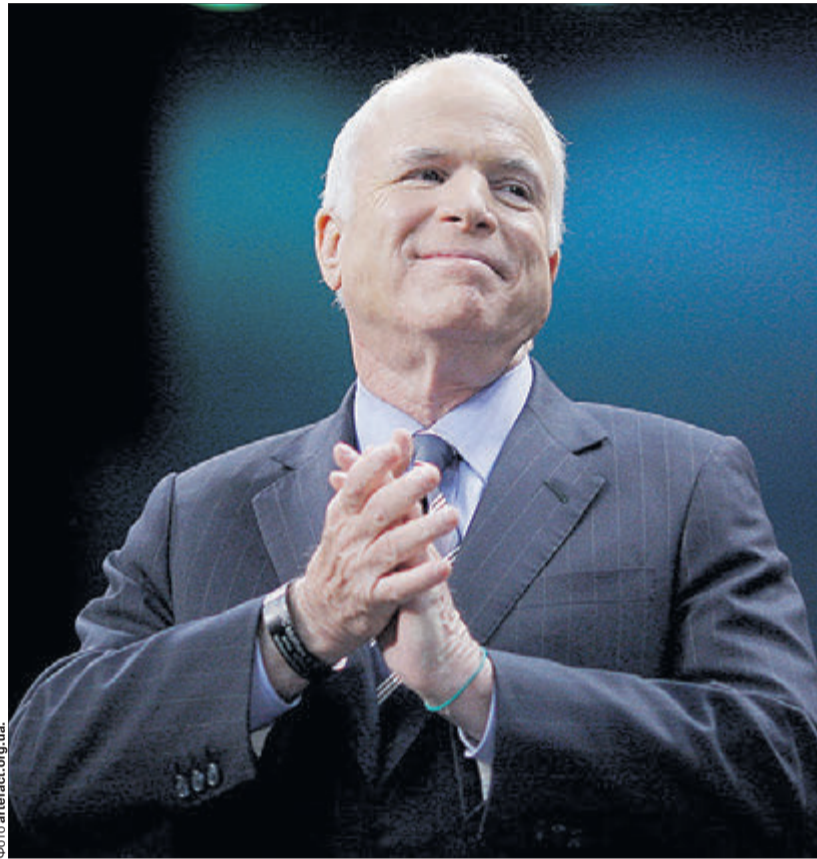
Василь УЛИЦЬКИЙ

5 ФАКТІВ

1. Його батько та дід були солдатами. Він теж ним став. Під час в'єтнамської війни його літак підбили і він катапультивався у воду озера в центрі Ханоя, потрапивши в полон. На той час батько Джона займав високу посаду в американській армії — був адміралом ВМС США — і в'єтнамці були готові його видати. Але Джон Маккейн відмовився йти раніше за інших полонених, своїх товаришів. Він пробув там понад 5 років, два з яких — в одиночній камері. Повернувся додому сивим.

2. Більшість американців вважають його героєм. Але президент Дональд Трамп так не думає. Щоб допекти Маккейну, він заявив, що «поважає людей, які не потрапляли у полон». Трамп обізлився через те, що Маккейн жорстко критикував його політику. Вони постійно були на ножах. Сенатор навіть не захотів, щоб Трамп був на його похороні. У відповідь президент відмовився публікувати офіційну заяву щодо смерті Маккейна — обмежився маленьким формальним співчуттям на своїй сторінці у «Твіттері».

3. Про любовні походи Джона Маккейна ходили легенди. В Ріо-де-Жанейро він закрутив роман із найвідомішою моделлю, що рекламувала купальники. Але вона відмовилась переїхати з молодим моряком до США. Через 50 років, коли Маккейн балотувався у пре-

Україна дякує тобі, Джеконе, за дружбу!

“**Росія — найголовніша зараз загроза. Більша, ніж Ісламська держава.**”

зиденти (програв Баракі Обамі — Ред.), її знайшли журналісти. «Він був добрим і гарно цілувався. Але був просто солдатом, а я — модель», — лиш зітхнула вона і побажала таки стати президентом. Сам Маккейн одружувався двічі. Його першою дружиною була модель, котра рекламувала купальники, — але вже американська. А другою — на 18 літ молодша Сінді, яка займалася волонтерством. Коли вони побралися, він навіть ще не був сенатором.

4. 31 грудня 2016 року Джон Маккейн разом із Петром Порошенком відвідав наших бійців на передовій у Широкиному поблизу Маріуполя. Петро Олексійович згадав, що укра-

їнських воїнів якраз обстріляли: «Я сказав Джону: «Ти американський сенатор, тобі не обов'язково там бути. Я, як Президент, маю бути зі своїми воїнами». І це перший раз, коли Маккейн образився на мене, навіть за те, що я подумав йому це запропонувати». Новий рік вони зустріли на передовій у колі українських бійців.

5. Якщо не зважати на Дональда Трампа, то авторитет Джона Маккейна у США був дуже великим. На знак поваги до сенатора обронний бюджет США на 2019 рік за взаємною згодою Конгресу та Сенату ще за його життя назвали іменем Джона Маккейна. До речі, протитанкові комплекси «Джавелін» Україна отримала значною мірою завдяки саме Маккейну.

Перед похованням труну з його тілом розмістили під куполом ротонди вашингтонського Капітолію. За всю історію США така честь випадала лише 30 найвідомішим американцям.

Маккейн після полону зустрічається із президентом Ніксоном.

5 ЦИТАТ

- «Ми будемо жити з вічною ганьбою через те, що не дали українцям зброї, щоб вони себе захистили».
- «Страх — це можливість для сміливості, а не доказ бязгуптва».
- «Росія — бензоколонка, яка керується мафією і маскується під країну».
- «Росія — найголовніша зараз загроза. Більша, ніж Ісламська держава. Я думаю, що ІД може творити жахливі речі. Але саме росіяни спробували знищити основу демократії, змінити результат виборів в Америці».
- «Світ — чудове місце, за нього варто боротись, і я дуже не хочу розставатися з ним», — так казав Роберт Джордан, мій герой із «По кому подзвін». Так ось, я теж не хочу покидати цей світ. Але я не скажусь. Ані тришки. Це була справжня пригода. Я знав велику пристрасть, бачив дивні дива, бився на війні і допомагав встановлювати мир. Я пережив найглибший відчай і насолоджувався неймовірним тріумфом. Я відвів для себе невелике місце в історії Америки і в історії мого часу».

«Цікава газета на вихідні»

Нас можна передплатити у будь-якому поштовому відділенні України

Вартість передплати:

- ☑ 1 місяць – 14 грн 97 коп.
- ☑ 3 місяці – 44 грн 91 коп.

Цікава — до кави!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 60307

● НАРЕШТІ

Одеса взяла курс на українізацію!

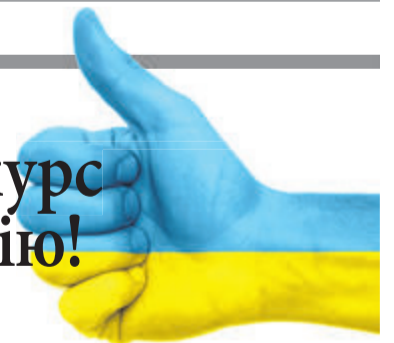
В Південній Пальмірі 83% батьків першачків виявили бажання, щоб їхні діти здобували освіту в класах з державною мовою навчання

Лія ЛІС

Порівняно з минулим роком цей показник виріс на 24%! При цьому в 2013-му 53% одеських першачків пішли в класи з російською мовою навчання, і тільки 47% — з українською.

Депутатка Одеської міськради Ольга Квасніцька так прокоментувала ці цифри: «По-перше, це

правильно проведена політика держави, котра направлена на пріоритетність української школи. По-друге, це проблема складання іспитів. Приміром, цьогорічне ЗНО в країні вперше не проводилося російською мовою. По-третє, думаю, свою справу зробив і фактор війни. За моїми спостереженнями, одесити з кожним роком все більше і більше ідентифікують себе не просто як «жителів України», а саме як українців, при цьому популяризують усе українське: мову, культуру, історію... І це позитивний знак».

● СВІТОВЕ ІМ'Я

Марія Монтессорі і через 100 років продовжує рятувати хворих дітей

Якось у санаторії «Дачний» поблизу Луцька, де проходили реабілітацію малюки з ДЦП, почула про просту й доступну методику італійської лікарки й педагога, яка допомагає хлопчикам і дівчаткам навчитися давати собі раду в житті

Оксана КРАВЧЕНКО

ВОНА МРІЯЛА ПРО «ЧОЛОВІЧІ ПРОФЕСІЇ»

Дочка респектабельних батьків, єдина дитина в сім'ї, Марія Монтессорі, яка народилася в 1870 році в Італії, цікавилася речами, що зовсім не підходили для дівчаток того часу. Марія любила біологію і математику, мріяла стати інженером. І рідні відступили, віддали дочку в 12 літ у технічну школу імені Мікеланджело Буонаротті, в якій до цього навчалися тільки хлопчики. А потім у Технічний університет імені Леонардо да Вінчі. Після його закінчення 20-річна Марія Монтессорі могла далі вивчати інженерні науки, але вона раптом вирішила стати лікаркою. Для жінок в католицькій Італії це було нечувано.

У 1890 році Марія спробувала вступити на медичний факультет Римського університету, але їй відмовили. Зарахували на факультет природничих наук, а після першого курсу дозволили перейти на медичний. Батько не був радий, але надав дочці супровід, без якого незаміжня дівчина не могла з'являтися на лекціях.

Незважаючи на подібні труднощі, Монтессорі в 1896 році захистила диплом і стала першою в Італії жінкою-лікаркою та ще й із вченим ступенем. Вона працювала в університетській психіатричній клініці, паралельно займалася приватною практикою. Якось звернула увагу на розумово відсталіх дітей у лікарні: вони жили в кімнатах без іграшок і книг, їх нікому не навчали. Так визріло бажання допомагати хворим малюкам. Монтессорі вступає на педагогічний факультет Римського університету і студіює «всі основні публікації з теорії освіти за останні двісті років».

МАЛИХ ПОТРІБНО ПОВАЖАТИ, ДАВАТИ ІМ СВОБОДУ

В кінці XIX століття Марія Монтессорі стала директором Ортофренічного інституту, який готував учителів для роботи з хворими дітьми. На базі цього вишу була школа, де вона створила спеціальні класи. Згодом багато її вихованців змогли скласти іспити рівня загальноосвітніх закладів.

У 1898 році Марія Монтессорі народила сина поза шлюбом — від свого колеги Джузеппе Монтесано. Невідомо, чи то його мати-герцогиня була проти весілля сина з такою жінкою, чи то сама Монтессорі не захотіла виходити заміж і прощатися з кар'єрою вченого, але їхнього сина Маріо віддали в прийомну сім'ю.

Хлопець переїхав до матері вже підлітком. Син цілком підтримував її ідеї, був помічником та другом. Монтессорі дійшла висновку, що батькам не потрібно переоцінювати свій вплив на дитину: «Природа — ось хто всім керує. Якщо ми зрозуміємо це, то приймемо за основу принцип «не заважати природному розвитку» і замість незліченних питань про формування характеру, розуму, почуттів, сформулюємо єдине питання всієї педагогіки: як надати дитині свободу».

Монтессорі вважала, що важливо

«Вчіться змалку бути самостійними», — одна з основних настанов італійської лікарки і педагога.

створити для хлопчика чи дівчинки відповідну обстановку і дати можливість їм бути самостійними. «Для щастя їм треба небагато: повісити курточку на гачок, прибитий на стінку на відстані витягнутої руки, тихо і вправно переставити стільчик, вага якого відповідає дитячим

Іграшки були у відкритому доступі: малюки могли самі взяти з полиці будь-яку річ. Але при цьому всі предмети, навіть найулюбленіші, були в одному екземплярі. Так діти вчилися домовлятися і чекати.

силам. Рішення, на диво, просте. Створіть пропорційне середовище і дозволяйте там жити. Але як зазвичай поводяться з малюками? Постійно відривають від занять, без будь-якої причини, без поваги, як господарі піднімають безправних рабів на плантаціях. Поважати дитину нарівні з дорослими — ця ідея здається смішною багатьом із нас...»

ДИТСАДОК, ПРО ЯКИЙ І СЬОГОДНІ МОЖНА ТІЛЬКИ МРІЯТИ

Монтессорі створила особливий навчальний заклад для малечі. Там використовували зовсім не «іграшкові» предмети: посуд, коробки, пляшки, меблі, тканину, папір. Працювали з ними теж по-дорослому: різали, шили, нанизували намистини, мили посуд, витирали пил. Прибирання було обов'язковим. Такі заняття робили вихованців самостійними й допомагали пізнавати властивості предметів. Крім того, ігри з речами різних форм і фактур розвивали дрібну моторику, яка, як з'ясувала Монтессорі, допомагає формувати мислення і мову.

Групи в садочку були різновіковими. Так кожна дитина росла в своєму темпі, не озираючись на однолітків. А ще вчилася спілкуватися зі старшими і молодшими, не боячись просити про допомогу або пропонувати її.

Іграшки були у відкритому доступі: малюки могли самі взяти з полиці будь-яку річ. Але при цьому всі предмети, навіть найулюбленіші, були в одному екземплярі. Так діти вчилися домовлятися і чекати. Дорослий мав лише показати, як поводитися з тим чи іншим предметом.

Монтессорі зауважила, що хлопчикам і дівчаткам легше написати букву, ніж сприйняти її абстрактний образ у книзі. Тому діти спочатку обводили трафарети, потім малювали перші літери. Вони запам'ятовували алфавіт на дотик, чіпали букви, вирізані з цупкого паперу. І гралася, складаючи з них слова. Метод працював: малюки читали і писали вже в п'ять років. Згодом в Італії відкрилося ще декілька подібних дошкільних закладів.

Книгу Марії Монтессорі «Будинок дитини. Метод наукової педагогіки» незабаром переклали на різні мови. Її ідеї вийшли за межі Італії. Наприклад, у Відні садочок за цією системою відкрила Анна Фрейд — засновник дитячого психоаналізу і дочка Зігмунда Фрейда.

У 1922 році до влади в Італії прийшов Беніто Муссоліні. Спочатку уряд спонсорував школи Монтессорі, але педагог не збиралася готувати послідовників його ідеології. У 1934-му Марія із сином поїхали з країни. Вони жили в Іспанії і Нідерландах, а в 1939-му приїхали з лекціями в Індію і залишилися там на тривалий час. Останні роки свого життя (померла у 81) Марія продовжувала працювати і подорожувати. Була тричі номінована на Нобелівську премію миру. Заснована при її житті Міжнародна Монтессорі-організація досі працює. У 1988 році ЮНЕСКО визнала Марію Монтессорі одним із чотирьох викладачів, які визначили спосіб педагогічного мислення в XX столітті.

● БАТЬКІВСЬКИЙ ВСЕОБУЧ

«Він у нас такий невпевнений...»

Відомо, що основні риси особистості та характеру малюка проявляються вже з перших місяців життя. Але батьки повинні формувати самооцінку дитини, впливати на її ставлення до самої себе, своїх якостей, удач, недоліків. Адже кожен мріє виростити самодостатнього, щасливого нащадка

Удошкільняє самооцінку, як працювало, трохи завищено. У цьому віці важливо підтримувати у малюка позитивну і доволі високу думку про себе. Для цього старайся частіше хвалити дитину, уникати в розмові частки «не», давати сильні завдання, щоб вона могла їх виконати і зрадіти, що у неї все вийшло.

Маленькі школярки вчать порівнювати себе з однолітками і давати більш об'єктивну оцінку своїй поведінці, реакції, здібностей. До того ж на цьому етапі в їхній світогляд вноситься свої корективи система балів, що існує в школі. Батькам необхідно заохочувати старання дитини, відзначати досягнення, найменші перемоги. У разі програвів не сварити й не звинувачувати, а навпаки — підбадьорити.

Самооцінка підлітків уже цілком адекватна і відповідає реальності. Діти в цьому віці здатні розібратися в своїх успіхах і не-

Період перетворення дитини на дорослу особистість не в усіх проходить безболісно. Будь-яка критика може бути сприйнята вороже або ж узятя занадто близько до серця.

вдачах, правильно охарактеризувати якості свої та однокласників. Для них авторитетною стає думка однолітків, а не дорослих, з'являється бажання посперечатися і відстояти свою точку зору. Тут важливо не тиснути, не конфліктувати, не читати моралі, а втриматися в ролі безумовного друга, готового прийти на допомогу, підказати і порадити.

Період перетворення дитини на дорослу особистість не в усіх проходить безболісно. Будь-яка критика може бути сприйнята вороже або ж узятя занадто близько до серця. Психіка старшокласників дуже ранима, почуття загострені, самооцінка або зашкалює, або падає до нуля. Саме цей період небезпечний заглибленням у себе, загрозою потрапити під чужий вплив. Якомога частіше говоріть дитині про те, що труднощі, які видаються непереборними, насправді їй під силу здолати. Не забороняйте самовиражатися, навіть якщо син чи донька вирішать пофарбувати волосся, зробити татуаж тощо. Це явище тимчасове.

Головне — вірте у свою дитину. Їй важливо розуміти, що ви будете з нею до кінця в будь-якій ситуації. Якщо вона відчуватиме вашу підтримку, то не боятиметься зазнати невдачі.

Велика сторінка для Пані

«Пам'ятайте: не отримати бажаного — це іноді і є удача».

ДАЛАЙ-ЛАМА, духовний лідер Тибету

● РУКОДІЛЬНИЦЯМ

«На осонні соняшник підроста, голову за сонечком поверта»

● ВАРТО ЗНАТИ

Не носіть одяг і аксесуари, які повнять

Актуальна тема для жіночок «у тілі»

Евгенія СОМОВА

Нерідко дами із зайвою вагою вбираються так, наче вони Дюймовочки. Звісно, фігури у всіх нас різні. Тож і вбрання має відповідати вашому типажу. Ось кілька універсальних правил, чого повним носити не варто.

Перше — короткі рукави у формі ліхтарика, особливо з гумками чи шльарками. Не треба візуально різати руку у найтовстішому місці. Віддавайте перевагу рукавам до ліктя.

Не підперезуйтеся тонким ремінцем. Цим ви створюєте контраст між тілом і поясом. Вузенький робить його великим. І насамкінець — колір і принт. Однотонні речі підкреслюють безкінечність. Особливо яскраві чи світлі. Але принт не повинен бути квітковим. Він не прикрашає повних жінок. Не треба бути такою собі

Не підперезуйтеся тонким ремінцем.

Пастушкою з казки. Крупний колірблок — теж не найкраща ідея. З ним ви матимете вигляд наче Батьківщина-мати чи повністю загубитеся на його фоні. Найкраще вибирати некрупний, несиметричний малюнок. Бажано не геометричний, а більш плавний і складний.

● ДОМАШНЯ АКАДЕМІЯ

Найкращий чайник для родини

Електричні прилади впевнено увійшли у наш побут. Вони за лічені хвилини гріють воду, щоб вдома чи в офісі ми могли випити горнятко запашної кави або духмяного чаю. Тож перш ніж вирушити на закупки, візьміть на озброєння наші поради

Евгенія СОМОВА

Важливо, скільки осіб є у вашій родині. На двох вистачить чайника ємністю 0,8 л. Зверніть увагу, чи він має шкалу рівня води. Пильнуйте, щоб її кількість не перевищувала максимальної позначки.

Не варто купувати моделі без фільтра. Найкращі нейлонові, які добре затримують частинки накипу. До речі, боротися з осадом можна так: налити в чайник 0,5 л води і півсклянки столового оцту, закип'ятити і залишити на 15 хвилин, потім промити холодною водою і знову довести до кипіння.

Фахівці радять купувати чайники, у яких нагрівальний елемент під внутрішнім дном. Завдяки цьому він не контакту-

ватиме з водою. Як правило, ці електроприлади виготовляють з ударостійкого полістиролу. Вони бувають зі скляним або металевим корпусом. Та найдовше служать чайники з нержавійки.

Скупий платить двічі, каже народна мудрість. Тому купуйте їх не на базарі, де вам можуть продати виготовлені з нехарчової пластмаси, а в спеціалізованих магазинах.

Найдовше служать чайники з нержавійки.

● КЛУМБА НА ПІДВІКОННІ

Щоб екзот почувався добре

Хойя, або восковий плющ (на фото) — одна з найпоширеніших кімнатних ліан. Сімейство налічує близько 200 видів, розповсюджених в Австралії, Китаї, Індії, на островах Тихого океану. Названа на честь англійського садівника Томаса Хоя

Олена МІСЮК

Восковий плющ — вічно-зелений чагарник, що в'ється, з повзучими або звисаючими тонкими довгими стеблами, які потребують опори. Листки темно-зелені, товсті, шкірясті, різної величини і форми, розташовані один навпроти одного. Запашні квітки — білі, рожеві, жовтуваті — зібрані в суцвіття-зонтик, звисають у вигляді кошика. Кожна має форму п'ятикутної зірки, а ще менша зірочка іншого відтінку розміщена в центрі.

Вирощують вазон у світлих приміщеннях (підійдуть західні і східні вікна), влітку затіняють. Після появи перших квіткових бруньок рослину не рекомендують переставляти. Цвіте восковий плющ усе літо. Квітконоси не обрізають, наступного року на них будуть нові суцвіття.

У період активного росту оптимальна температура — близько 22–25 °С. Провітрюйте кімнату, де розташований восковий плющ, але на відкрите повітря його не виносьте. Взимку тримайте вазон при 18 °С, може бути й вища температура, але цвітіння наступного року не так ясне.

У весняно-літній період хойю щедро поливають, але так, щоб вода не потрапляла на квітку, взимку — через 2–3 дні. Воду треба добре відстоювати.

Ясне цвітіння можна сти-

У весняно-літній період хойю щедро поливають, але так, щоб вода не потрапляла на квітку, взимку — через 2–3 дні. Воду треба добре відстоювати.

мулювати, зануривши всю рослину на 30 хвилин у теплу воду (35 °С), а горщик із землею — на 2 години.

За температури вище 20 °С листя часто обприскуйте, але м'якою водою — інакше утворяться плями. Раз на тиждень протирайте вологою ганчірочкою для видалення пилу.

Протягом усього вегетаційного періоду хойю підживлюють двічі на місяць квітковими мінеральними добривами, після чого ґрунт розпушують, не пошкоджуючи коріння.

Молоді пагони пересаджують щорічно навесні, дорослі — через 2–3 роки. Найкращим субстратом вважається суміш листяної, дернової землі, перегною, торфу і піску (2:1:1:1:1). На дно горщика укладають дренаж. Необхідно подбати і про опору для довгих пагонів.

Щоб рослина гілкувалася, довгі стебла прищипують. Якщо пагони занадто довгі, частину обріжте, залишаючи короткі гілочки.

Найчастіше розмножується хойя живцями. Для цього беруться пагони попереднього року, що мають не менш як дві пари листків. Укорінюються вони у воді, у вологому піску або субстраті (торф і пісок — 2:1) за температури не нижче 20 °С. Зацвітають молоді рослини на четвертий рік.

Крім хойї м'ясистої, культивують менш розповсюджену хойю прекрасну. Листя у неї дрібніше, злегка опушене та має трикутну форму. Квітки з яскравою темно-червоною короною. Її використовують як ампельну рослину, що має гарний вигляд у підвісному кошику. Догляд за нею такий же, хоч вона примхливіша і теплолюбніша.

● ТАК ПРОСТО!

Гладенькі ніжки без проблем

Процедуру епіляції однозначно не назвеш приємною, а тому не дивно, що жінкам хочеться знайти спосіб, як уповільнити ріст волосся. На щастя, є чимало засобів, які допоможуть у цьому. До того ж без надмірних зусиль чи затрат. Головне — регулярно їх використовувати

Марина ХАРЧУК

КУРКУМА

Індійські жінки давно помітили, що ці прянощі допомагають значно сповільнити ріст волосся. Візьміть 2–3 ч. л. куркуми, залийте її теплою водою, добре перемішайте. Після епіляції натріть цієї кашкою шкіру, оберніть ділянки тіла поліетиленовою плівкою і потримайте 30 хвилин, після чого змийте засіб прохолодною водою.

СІК ВИНОГРАДУ

Допомагає запобігти появі волосся на тривалій період. Обробіть соком зони, де була проведена епіляція. Рекомендується зробити процедуру відразу після видалення волосся, і повторювати протягом 5 днів поспіль.

ГОРІХОВА ШКАРАЛУПА

Її також вважають дуже ефективним засобом.

Попіл спаленої шкаралупи необхідно розвести з теплою водою і втирати у проблемні ділянки шкіри.

ЛИМОН

Секрет чарівних французенок у тому, що після видалення волосся треба протирали шкіру лимонними скибочками, аби значно уповільнити ріст волосся. При регулярному проведенні процедури є шанс, що воно не ростиме мінімум 10 днів.

КРОПИВ'ЯНА ОЛІЯ

Вам знадобляться декілька столових ложок насіння кропиви і півсклянки оливкової олії. Змішайте компоненти і залиште настоюватися близько тижня. Після процедури епіляції обробіть цим складом найпроблемніші ділянки шкіри.

Погожої літньої днини, зігрітої теплим промінням, навіть у поганому настрої мимоволі усміхнешся. Не дивно, що такий же вплив на людей має і велика яскрава квітка із сонячною назвою. Всюди, де вона виростає, ніби з'являється маленьке сонечко. А що й казати, коли жовтими пелюстками гріє душу ціле безкрає, неозоре поле золотавих соняхів!.. Відтворене на полотні, воно збереже у вашій оселі цю неповторну ауру добра і даруватиме приємні спогади про літо

СИМ «Я»

Спробуємо жити дружно

«Як твоя рука, мам, перестала боліти?» — мій підліток зранечку у добромому гуморі та ще й з підвищеним рівнем ввічливості. У душі радію, щось там йому відкакую, а мимохіть згадую про недавно придбану ним книгу Дейла Карнегі. (Цей психолог свого часу прославився темою «Як здобувати друзів і впливати на людей». Він описував спілкування без конфліктів). Не дуже й хочеться приписувати вболівання сина заслугам Карнегі: нахабно думаю собі, що це прояв любові, хіба трішечки простимульований проникливим американцем

Оксана КОВАЛЕНКО,
мама

Зрештою, я теж маю «у рукаві» свіженьку книжечку саме про налагоджене спілкування з підлітками. Одна з головних її тез проголошує: найкраще з ними не конфліктувати, а співпрацювати!!! Атож, співпраця надважлива не тільки у ділових справах і не лише при фізичній роботі, а й у психологічній.

Психотерапевтки Адель Фабер і Елейн Мазліш пишуть, що не раз на тренінгах батьки зверталися до них із пропозицією, що ліпше обговорити проблеми куріння, наркоманії і алкоголізму їхніх дітей-підлітків, аніж усіяку «дрібноту» на кшталт засміченої кімнати, огризання, поганого навчання або ж процідженого крізь зуби «та мені все одно». Мазліш і Фабер заперечують: велике починається з малого, дитина пускається берега внаслідок нерозуміння, ігнорування, недовіри, постійної критики — загалом через небажання чи невміння близьких бачити і поважати у ній особистість. Погоджуюся, що важко шанобливо ставитися до людини, яка тільки-но починає вибиратися на першу сходинку по довгій драбині свого становлення. Скільки ж воно має вад і при тому таке самовпевнене і нахабно! Але яке ж те дитя беззахисне: настовбурчує пір'я так, наче повноцінно готове до лету, та полетить лише тоді, коли ми підтримаємо до появи крил...

Отож, спочатку пробуємо змінити стиль розмов. З останніх сил, наполягають фахівці, маємо стримуватися, коли хочеться наверхшати про останню краплю в чаші терпачості, і дати змогу дитині розказати, чому не зробила те, про що домовились. Є вправа: ставите себе на її місце (ви ж знаєте, що почуєте у 99% випадків, правда ж?), а тоді готуєте свою чемну реакцію... «Я не встиг поприбирати у себе, бо в мене було багато справ. Ну, розумієш, зайшов друг, ми попили чаю, я провів його і так втомився... І ти не завжди посуд миєш!» Після таких залізних аргументів хочеться добре гаркнути про справжні справи і слабке уявлення про втому. Саме у цьому напрямку задалегідь споруджуємо височезну стіну — у той бік думок не пускаємо. (Натомість нагадуємо собі: перед нами — особистість). «Ма-буть, гарно поспілкувалися», — слова, що видобуваємо

із себе, щирі. Не так і важко порадити за дитину, яка має справжнього друга. Для підлітків друзі — над усе, навіть над батьками. Чарівна фраза, яку собі повторюємо подумки, — розуміння спонукатиме того, хто не дотримува обіцянки, прислухатися до наступних делікатних докорів.

«Але мені так неприємно, що не навів лад у кімнаті, коли ж ти зберешся?» — говоримо про свої емоції замість того, щоб принижувати: «Твоє свинство (нечупарство) ще вилізе тобі боком». (Про те, як же можна приймати друга у хаосі, ліпше не казати, бо почує, що друг, як і ваша дитина, таких дрібниць не помічає). Загалом, сенс двох прийомів (1. Слухаємо, що завадило планам і висловлюємо розуміння. 2. Кажемо, що нас не задовольняє у ситуації) — у тому, що на справжню шанобливість неймовірно важко грубити. А з підлітком у гуморі легше домовитися по-новому, аніж наказати сердито-му. Відчуваю, як читачі думають: «Ще панькатися буду з тим неробою!»

Якось я аналізувала з подругою наш підлітковий час (звісно, із суперечками з батьками) і тепер чітко усвідомлюю, що тоді усіяку завдання зверху не видавалися аж такими надтерміновими — і такою дивною була розсерджена мама, яка хотіла «уже і негайно», коли попереду ще ж стільки часу...

Узагальнюючи, говорю, що батьки і діти — це різні смаки, відчуття часу, погляди на важливість і неважливість роботи, але це різне неквапом можна звести до того знаменника, до якого прагнемо. Нашим дітям потрібен час для емоційної роботи над тим, що почули від батьків, для того, щоб навчитися йти назустріч. Правда, того навчання вони мають хотіти.

Чого прагнете ви, через що потерпаете і як виграєте — нам важливо це знати: діліться за допомогою електронки моєї okovalenko74@gmail.com або ж редакційної адреси.

Велике починається з малого, дитина пускається берега внаслідок нерозуміння, ігнорування, недовіри, постійної критики — загалом через небажання чи невміння близьких бачити і поважати у ній особистість.

САМОРОДКИ ІЗ НАРОДУ

Маруся Чурай. Навіть якби такої не було, то її неодмінно б вигадали

І досі невідомо, чи історична особа народної поетки й піснетворки, котра палко любила й отруїла хлопця, коли той посватався до іншої, чи це тільки витвір народної уяви, доповнений фантазією літераторів про чесну дівочу любов

Лариса ЗАНЮК

Маруся Чурай мусила бути як ментальний образ української дівчини, відмінної і від Катерини з однойменної поеми Тараса Шевченка, і від Мавки з «Лісової пісні» Лесі Українки. Як писала Ліна Костенко у відомому віршованому романі:

*Ця дівчина не просто так, Маруся.
Це — голос наш. Це — пісня. Це — душа.
Коли в похід виходила батава —
її піснями плакала Полтава.
Що нам потрібно було на війні?
Шаблі, знамена і її пісні.*

Уперше історію Чураївни переповів у повісті «Маруся, малоросійська Сафо» (1939) російський літератор Олександр Шаховський на основі українських народних переказів. За його версією, дівчина народилась 1625 року. Її батько, козацький урядник Гордій Чурай, як один із провідників антипольського повстання 1637-го, був страчений у Варшаві, а Маруся залишилася з матір'ю в Полтаві. Дівчина володіла рідкісним голосом і вмінням складати пісні, які за короткий час співала Україна. У неї був закоханий козак — Іскра, а вона полюбила іншого — Грицька Бобренка, якого мати мріяла оженити на Галі Вешняк, дочці впливового і заможного осавула. Незважаючи на любов до Марусі, хлопець підкорився неньчиній волі. Життя дівчини стало нестерпним, намагалася навіть накласти на себе руки, але її врятували. Зустрівши Гриця на вечорницях, Маруся покликала його до себе і дала випити смертельний напій, як у пісні співала:

*Нехай же Грицько двох не кохає!
Нехай він не буде ні тій, ні мені,
Нехай дістанеться сирій земліні.*

Що ж це виходить? Зрадити в житті державу — злочин, а людину — можна?

Маруся не приховувала свого злочину, і її засудили до страти. Під час виконання смертного вироку в Полтаві з'явився благородний вершник Іскра з універсалом Богдана Хмельницького про помилування дівчини у зв'язку з ратними подвигами її батька Чурая і чудовими піснями, які вона складала. Але душа її відтоді вже перестала співати. Через рік 28-літньою вона померла в одному з жіночих монастирів.

Протягом XIX століття зворушливу історію нещасливого кохання Марусі Чурай переповіли багато митців: Михайло Старицький у драмі «Ой не ходи Грицю...», Ольга Кобилянська у повісті «У неділю рано зілля копала»... Але по-особливо-му — в історичному романі Ліни Костенко «Маруся Чурай», де наша сучасниця створила свою версію легенди про українську героїню, яка живе не лише особистим коханням, а й служить рідній землі. До чоловіка в Марусі максималістські вимоги:

«Що ж це виходить? Зрадити в житті державу — злочин, а людину — можна?» Іван Іскра в романі такий шляхетний, яким буває хіба лиш ідеальний коханець у дамських романах, але Маруся не єднає своєї долі ні з ким, бо українська героїчна жінка кохає тільки раз. «У цій любові щось було священне, таке, чого не можна осквернити», — пише Ліна Костенко.

Марусю Чурай оспівують письменники, які спираються на емоції й народні перекази, а не на документи. Чураївні приписують понад 20 пісень,

Малюнок Владислава ЄРКА.

«Вона піснями виспівала душу, вона пісні ці залишає нам».

серед них — відому «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці», яку можна вважати біографічною, щемні й сповнені болу «Сидить голуб на березі», «Віють вітри», «Шов милий горонькою» та з гумористичною ноткою «Грицю, Грицю, до роботи». А ще козацький гімн «Засвіт встали козаченьки». Вважають, що Маруся написала останню, коли чекала чотири роки Гриця з війни.

У збірнику «Дівчина з легенди. Маруся Чурай» уміщено зібрання народних пісень, які вважають Марусиними. У передмові Михайло Стельмах пише: «Три віки ходить пісня Марусі Чурай по нашій землі, три віки любові вже подарувала дівчина людям. А попереду — вічність, бо велика любов і велика творчість — невмирущі». А в післямові музикознавець Леонід Кауфман висловлює сумнів, що дівчина не могла б сама про свою трагедію скласти пісню-опис, як труїла коханого. Тож ототожнювати героїню пісні і її творчіню вважає нелогічним. Щоправда, у матеріалах козацького законодавства XV-XVII століть знайшовся текст вироку полтавській піснетворці. Це на сьогодні єдиний документ, що доводить історичність особи Марусі Чурай.

Але чи потрібні нам докази, якщо подібні сюжети життя та смерті й перекази про них були популярними не тільки на Полтавщині, а й в Галичині, на Волині та Поліссі, на Слобожанщині... І як би там історично не склалося, відомі випадки, коли ганьбилася вірна дівоча любов, що «чолом сягала неба»... Тому й народні художники зображали Марусю Чурай як місцевих дівчат. Хоча, за переказами, Чураївна була чорнобривою красунею, із довгою пишною косою, як у пісні: «Котра дівчина чорні брови має, то та дівчина усі чари знає». Якщо вірити фольклору, то в кожному регіоні України була своя Маруся Чурай, а спроби дівчат привернути до себе юнаків за допомогою чаклування і чар-зілля найчастіше призводили до трагічних наслідків.

Залишилися Марусині пісні, народжені від любові та мук, ними можна виспівати душу в біді й у радості:

*Тим паче зараз, як така розруха,
Тим паче зараз, при такій війні, —
Що помагає не вгашати духа,
Як не співцями створені пісні? (Л. Костенко).*

● ЛЮДИНА-ЛЕГЕНДА

Принц Чарльз запропонував руку і серце Діані, хоча закоханий був в іншу...

Фото google.com.

«Коли я йшла до вітваря, шукала очима її. Знала, що вона поруч. Почувалася овечкою, яку ведуть на заклання. Я знала це і нічого не могла вдіяти», — це фрагмент з аудіощоденника принцеси Діани. Так, так — саме тієї Леді Ді, яка отримала шанс здійснити мрію тисяч дівчат — шанс на життя по-королівськи. Закохана у принца Уельського, який освідчився їй, а любив іншу... Ніяких сліз, запухлих очей. Люди бачили її осяйну усмішку, дивувалися незалежності, ахкали після рукоштовання з хворими на СНІД, схилилися перед її умінням бути мамою. Принцеси немає серед нас понад 20 років, та її життя досі є темою пліток, аналізу, переоцінок

Оксана КОВАЛЕНКО

На церемонії вінчання Діана найбільше боялася помилитися, коли перелічувала численні імена майбутнього чоловіка. Вона таки збилася раз, але більше пересудів викликало те, що змінила слова шлюбної присяги — була готова любити, шанувати і берегти, але не коритися. Принц Чарльз на запитання журналістів, чи кохає, відповів ствердно. Потім додав неоднозначності: «Що б кохання не означало». Своему другові зізнався, що не любить дружини, але сподівається полюбити. (Через кілька років сказав Діані, що до цього шлюбу його присилував батько.)

20-літня принцеса через ревності хотіла вкоротити собі віку. Якось Леді Ді заявила: «Я не довіряла Чарльзу, думала, що кожен хвилину, коли не зі мною, він телефонує їй». (Мова про коханку принца Чарльза Камілу Паркер-Боулз.) Намагалася порізати лезами руки. Страждала від булімії (паталогічно підвищене відчуття голоду). Врятувала вагітність 1982-го, через рік після весілля. «У ті часи це було найвищою насолодою — знати, що скоро я стану мамою», — сказала принцеса. Незабаром народився другий хлопчик. Але при цьому Діана відчула, що тріщина між ними ширшає: навіть побачивши немовля, чоловік був невдоволений, бо хотів доньку.

Леді Ді не була примхливою, але домоглася, щоб її сини, Вільям і Гаррі, ходили у звичайну школу. Ніякої елітарної освіти. Діти повинні мати нормальне дитинство, бавитися з однолітками. Ось спогад принца Гаррі: «Мама часто повторювала мені: «Ти можеш бути настільки неслухняним, як хочеш, головне — не попадися». (Була надзвичайно уважною і чуйною, бо пам'ятала, як бракувало їй мами в 6 років, коли батьки розлучилися.)

Діана публічно потисла руку хворому на СНІД у час, коли більшість людей вірила, що ця хвороба передається через контакт. Правдиво співчувала чужим немичним людям. За те її називали «королевою

Її називали «королевою сердець».

сердець». Брала із собою й синів, щоби знали життя, не осяяне владою, зокрема й дитяче. Є спогад дизайнера: Діана відмовилася від вигадливого капелюха в тон сукні, бо в ньому «неможливо обіймати дітей».

Принцеса Уельська відома і як активістка руху проти виробництва протипіхотних мін. Вона, міжнародний VIP-волонтер, спілкувалася в Анголі та Боснії в лікарнях із постраждалими від вибухів таких боєзарядів, зокрема з діть-

ми. Уже після її смерті підписана міжнародна заборона на використання цієї зброї.

Після розлучення виставила на аукціон усі надбані 79 суконь і костюмів. (У них з'являлася на обкладинках журналів та їздила по світу.) Уторговані 3,5 мільйона фунтів стерлінгів витратила на благодійність.

Вона загинула в авткатастрофі у 36 років. Саме тоді, коли, як писала преса, у неї заповідалося на нову любов. Водій не справився з керуванням, утікаючи від фотографів. Разом із Діаною загинув кінопродюсер, син єгипетського мільярдера Доді аль-Файєд. Версій причин аварії кілька: алкогольне сп'яніння

Наприкінці дня люди думають, що чоловік — єдиний спосіб самореалізації. Насправді для мене робота — спосіб ліпший.

водія, перевищення швидкості, теорії змови. (Британська газета «Дейлі Міррор» опублікувала лист покійної принцеси, в якому та стверджує, що дехто планує «нещасний випадок» у її машині, щоб відкрити дорогу Чарльзу для його повторного шлюбу.)

За життя Діана мала більшу популярність, аніж її чоловік Чарльз. За складних особистих обставин залишалася сильною, активною і сердечною. Їй навіть більше симпатизували під час процесу розлучення. Про неї з теплом згадують і після смерті.

Пам'ятають і слова Діани: «Наприкінці дня люди думають, що чоловік — єдиний спосіб самореалізації. Насправді для мене робота — спосіб ліпший» і «Якщо ви знайшли у своєму житті ту людину, яку кохаєте, тримайтеся за неї».

Стаття написана за матеріалами сайтів obozrevatel.com, uamodna.com, hromadske.ua, intermarium.com.ua, slovo.today.

Дата народження може зробити Вас багатієм!

Ми розшукуємо Головного переможця Призової акції, щоб уже зовсім скоро вручити йому Суперприз –

125 000 грн!

Перевірте просто зараз! Можливо, саме Ви отримаєте 125 000 грн!

- ✓ Від двох останніх цифр року Вашого народження відніміть 18.
- ✓ До отриманого числа додайте Ваш вік у 2018 році.
- ✓ Від результату відніміть 99.

Якщо у Вас вийшло 1 – вітаємо! Скоріше телефонуйте!

0-800-50-55-89

Дзвінки БЕЗКОШТОВНІ зі стаціонарних і мобільних телефонів у межах України (понеділок – субота з 08:00 до 20:00, неділя з 09:00 до 19:00)

818

*Акція проводиться з 01.09.2018 р. по 28.09.2018 р. на всій території України. Вручення відбудеться 28.09.2018 р. в м. Києві. Призовий фонд усіх акцій, які будуть проводитися протягом року (з 01.01.2018 по 26.12.2018), становить 125 000 гривень. Повний текст правил розміщено на сайті: <http://catalog.club/act/rules.html>. Додаткову інформацію Ви можете отримати за телефоном для довідок: (044) 379-16-82 (вартість послуги згідно з тарифами ПАТ «Укртелеком»). ТІЛЬКИ ДЛЯ ПОВНОЛІТНІХ.

© ТОВ «НОМІНАЛ ГРАД», а/с № 82, м. Київ, 01926. 2018 р.

ТЕЛЕПРОГРАМА Кінозал TV

3 – 9 вересня

1+1, ІНТЕР, ТРК «УКРАЇНА», СТБ, ICTV,
НОВИЙ КАНАЛ, МЕГА, К-1, 2+2, ZIK

НЕЙМОВІРНА ІСТОРІЯ

Вперше за 68 років мама обійняла сина

Їх, як і всю країну, роз'єднала жорстока війна у Кореї 1950 – 1953-х

Фото CNN.com.

Лія ЛІС

92-літня жителька Південної Кореї Лі Кеум-сеом на цю зустріч поспішала в інвалідному візку. Свого сина Санга Чола востаннє вона бачила, коли малому виповнилося лише 4 роки.

Лі хвилювалася, бо не знала, що запитати в рідненького, обійняти якого мріяла протягом довгих 68 літ. Довелося приймати заспокійливе.

«Що маю в нього питати? Може, про те, що розказував йому батько про мене. Мабуть, тато розказав, як ми розділилися, де був наш будинок. Я повинна спитати про це», — все говорила Лі.

А потім провідні агентства світу фіксували цю мить. Мить зустрічі мами і сина через майже сім десятиліть! Присутні теж не могли стримати сліз. А що вже казати про них самих!

Син Санг Чол показав матері фотографію свого батька. Лі не бачила чоловіка від моменту розділення родини після 1953-го.

«Це світлина мого батька, мамо», — сказав, витираючи сльози, Санг Чол...

Для зустрічі 20 серпня відібрали 89 роз'єднаних сімей із понад 57 ти-

Навіть на світлині видно різницю між Північною і Південною Кореєю: «комуністичний» син виглядає старшим за «капіталістичну» неньку.

Лі хвилювалася, бо не знала, що запитати в рідненького, обійняти якого мріяла протягом довгих літ. Довелося приймати заспокійливе.

сяч охочих. Майже всі учасники — люди, яким більше 80-ти. Найстаршому чоловікові 101 рік.

До цього з 2000-го організували 20 зустрічей розділених сімей. За цей період понад 130 тисяч громадян Південної Кореї подали заяву про бажання відвідати своїх родичів із КНДР. Багато з них уже померли, так і не дочекавшись цього...

ПОНЕДІЛОК, 3 ВЕРЕСНЯ

1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «#ШОУЮРИ»	22:35 «Танці з зірками»	17:30, 22:00 Вікна-Новини	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	20:00, 22:45 Хата на тата 12+	13:00, 21:00 «Орел і Решка. Рай та пекло 2»	14:00 «Орел і Решка. Навколосвітня подорож»	20:00 «Орел і Решка. Перезавантаження»	22:00 «Вірю не Вірю»	23:00 Х/ф «МОЄ ВЕЛИКЕ ГРЕЦЬКЕ ВЕСІЛЛЯ 2»											
ICTV	05:45, 19:20 Надзвичайні новини	06:35, 08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:10 Спорт	09:15 Надзвичайні новини. Підсумки	10:15 Антизомбі. Дайджест	11:20 Секретний фронт. Дайджест	12:30, 13:20 Х/ф «ШЕРЛОК ХОЛМС»	15:35, 16:20 Х/ф «ШЕРЛОК ХОЛМС-2: ГРА ТІНЕЙ»	20:20 Прорвемось!	21:30 Т/с «Нюхач»	22:45 Свобода слова	16:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40 Т/с «Касл-6»	23:25 Т/с «Величний Джо»																
2+2	06:00 Мультифільми	08:00 «Нове Шалене відео по-українськи»	09:15, 18:15 «Спецкор»	10:00, 18:50 «ДжеДдА!»	10:35 Т/с «Команда»	14:30 Х/ф «ТАЄМНИЦЯ ТАТУЙОВАНОЇ МУМІЇ»	16:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40 Т/с «Касл-6»	23:25 Т/с «Величний Джо»																					
ZIK	07:00 Перші про головне. Ранок. Дайджест	07:15 Дитяча програма «Торбинка чарівника»	08:00, 09:00, 11:00 Перші про головне. Ранок. Новини	08:15, 09:10 Д/ф «Дзеркало історії»	09:55, 11:15, 16:10, 17:15, 18:10 Перші про головне. Коментарі	12:00 Доказ	13:00, 15:00 Перші про головне. День. Новини	13:15 Перші про головне. День. Коментарі	15:15 Між своїми	16:00 Перші про головне. День. Дайджест	17:00, 19:00 Перші про головне. Вечір. Новини	18:00 Перші про головне. Вечір. Дайджест	19:15 VOX POPULI	20:00 HARD з Влащенко	21:00 Перші про головне. Підсумки	21:35 Гра з вогнем	22:30 Гра в класику з Сергієм Рахманінін	23:30 Історична правда з Вахтангом Кіпліані													
МЕГА	06:00 Бандитська Одеса	07:30, 14:15 Правда життя	08:30 Африканські річки: дари дощів	09:30, 17:00 Шалена подорож	10:20 Місяця сили	11:20 Підроблена історія	12:20 Скептик	13:15, 23:45 Великі танкові битви	16:00, 21:55 Битва рибалок	22:50 У пошуках інновацій	18:50 Фантастичні історії	20:45, 00:35 Речовий доказ	01:45 Ліліпути	02:20 Професія - альфонс	03:00 Код доступу	05:10 Містична Україна															
УКРАЇНА	07:00 Х/ф «ЯКБИ ДА КАБИ»	09:00 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика	12:30 Т/с «Черговий лікар»	14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	21:00 Т/с «Обман»	23:30 Х/ф «ФОРСАЖ»																						
СТБ	06:20 Профілактика	12:00, 15:30 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	13:10 Битва екстрасенсів 16+																												
К-1	06:30 «TOP SHOP»	07:40 «Тібі Абетка»	07:50 «Чи знаєте ви, що...»	08:15 Т/с «Дикий ангел»	09:10 «Орел і Решка. Шоппінг»	12:00, 20:00 «Орел і Решка. Перезавантаження»	13:00, 21:00 «Орел і Решка. Рай та пекло 2»	14:00 «Орел і Решка. Навколосвітня подорож»	22:00 «Вірю не Вірю»	23:50 «Орел і Решка. Незвідана Європа»																					
2+2	06:30 «TOP SHOP»	07:40 «Тібі Абетка»	07:50 «Чи знаєте ви, що...»	08:15 Т/с «Дикий ангел»	09:10 «Орел і Решка. Шоппінг»	12:00, 20:00 «Орел і Решка. Перезавантаження»	13:00, 21:00 «Орел і Решка. Рай та пекло 2»	14:00 «Орел і Решка. Навколосвітня подорож»	22:00 «Вірю не Вірю»	23:50 «Орел і Решка. Незвідана Європа»																					
ICTV	05:35, 20:20 Громадянська оборона	06:30 Ранок у великому місті	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:15, 19:20 Надзвичайні новини	10:10 Прорвемось!	11:10, 17:30, 21:30 Т/с «Нюхач»	12:15, 13:20 Х/ф «ЖИТТЯ ЗА БРАТА»	14:55, 16:20 Дизель-шоу 12+	22:50 Скетч-шоу «На трьох» 16+	23:50 Х/ф «ПЛАТКА»																					
НОВИЙ КАНАЛ	06:34, 08:14 Kids Time	06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»	08:15 Шоу Оля	09:15 Половинки 16+	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчані (прем'єра) 16+	18:00 Шоу Оля (прем'єра)	19:00 Хто проти блондинки? (прем'єра) 12+																							
УКРАЇНА	06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	09:30 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика																											
1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «Модель ХЛ - 2»	23:40 Х/ф «ВЕЛИКИЙ ДРУЖНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ»	12:30 Т/с «Черговий лікар»	14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	21:00 Т/с «Обман»	23:30 Т/с «CSI: Маямі»	14:00 Х/ф «ЗНАКИ»	16:10 Х/ф «ЗЕМНЕ ЯДРО»	19:00 Коханя на виховання (прем'єра) 16+	21:00 Кіт ввдень та вночі (прем'єра) 16+	22:00 Х/ф «НІШНІ СВІТ 2: ЕВОЛЮЦІЯ»	08:00, 13:00 «Помста природи»	09:35, 18:15 «Спецкор»	10:15, 18:50 «ДжеДдА!»	10:55, 17:10 «Загублений світ»	13:30 Х/ф «ХРАМ ЧЕРЕПІВ»	15:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ-3: ТИЛ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40, 23:25 Т/с «Касл-6»
СТБ	06:55 Х/ф «ЖЕРЕБ ДОЛІ»	11:10 Т/с «Анатомія Грей»	13:00 Битва екстрасенсів 16+	15:25 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	17:30, 22:00 Вікна-Новини	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	19:55, 22:40 МастерШеф 12+																								
ICTV	05:35, 20:20 Громадянська оборона	06:30 Ранок у великому місті	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:15, 19:20 Надзвичайні новини	10:10 Прорвемось!	11:10, 17:30, 21:30 Т/с «Нюхач»	12:15, 13:20 Х/ф «ЖИТТЯ ЗА БРАТА»	14:55, 16:20 Дизель-шоу 12+	22:50 Скетч-шоу «На трьох» 16+	23:50 Х/ф «ПЛАТКА»																					
НОВИЙ КАНАЛ	06:34, 08:14 Kids Time	06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»	08:15 Шоу Оля	09:15 Половинки 16+	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчані (прем'єра) 16+	18:00 Шоу Оля (прем'єра)	19:00 Хто проти блондинки? (прем'єра) 12+																							
УКРАЇНА	06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	09:30 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика																											
1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «Модель ХЛ - 2»	23:40 Х/ф «ВЕЛИКИЙ ДРУЖНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ»	12:30 Т/с «Черговий лікар»	14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	21:00 Т/с «Обман»	23:30 Т/с «CSI: Маямі»	14:00 Х/ф «ЗНАКИ»	16:10 Х/ф «ЗЕМНЕ ЯДРО»	19:00 Коханя на виховання (прем'єра) 16+	21:00 Кіт ввдень та вночі (прем'єра) 16+	22:00 Х/ф «НІШНІ СВІТ 2: ЕВОЛЮЦІЯ»	08:00, 13:00 «Помста природи»	09:35, 18:15 «Спецкор»	10:15, 18:50 «ДжеДдА!»	10:55, 17:10 «Загублений світ»	13:30 Х/ф «ХРАМ ЧЕРЕПІВ»	15:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ-3: ТИЛ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40, 23:25 Т/с «Касл-6»
СТБ	06:55 Х/ф «ЖЕРЕБ ДОЛІ»	11:10 Т/с «Анатомія Грей»	13:00 Битва екстрасенсів 16+	15:25 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	17:30, 22:00 Вікна-Новини	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	19:55, 22:40 МастерШеф 12+																								
ICTV	05:35, 20:20 Громадянська оборона	06:30 Ранок у великому місті	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:15, 19:20 Надзвичайні новини	10:10 Прорвемось!	11:10, 17:30, 21:30 Т/с «Нюхач»	12:15, 13:20 Х/ф «ЖИТТЯ ЗА БРАТА»	14:55, 16:20 Дизель-шоу 12+	22:50 Скетч-шоу «На трьох» 16+	23:50 Х/ф «ПЛАТКА»																					
НОВИЙ КАНАЛ	06:34, 08:14 Kids Time	06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»	08:15 Шоу Оля	09:15 Половинки 16+	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчані (прем'єра) 16+	18:00 Шоу Оля (прем'єра)	19:00 Хто проти блондинки? (прем'єра) 12+																							
УКРАЇНА	06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	09:30 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика																											
1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «Модель ХЛ - 2»	23:40 Х/ф «ВЕЛИКИЙ ДРУЖНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ»	12:30 Т/с «Черговий лікар»	14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	21:00 Т/с «Обман»	23:30 Т/с «CSI: Маямі»	14:00 Х/ф «ЗНАКИ»	16:10 Х/ф «ЗЕМНЕ ЯДРО»	19:00 Коханя на виховання (прем'єра) 16+	21:00 Кіт ввдень та вночі (прем'єра) 16+	22:00 Х/ф «НІШНІ СВІТ 2: ЕВОЛЮЦІЯ»	08:00, 13:00 «Помста природи»	09:35, 18:15 «Спецкор»	10:15, 18:50 «ДжеДдА!»	10:55, 17:10 «Загублений світ»	13:30 Х/ф «ХРАМ ЧЕРЕПІВ»	15:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ-3: ТИЛ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40, 23:25 Т/с «Касл-6»
СТБ	06:55 Х/ф «ЖЕРЕБ ДОЛІ»	11:10 Т/с «Анатомія Грей»	13:00 Битва екстрасенсів 16+	15:25 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	17:30, 22:00 Вікна-Новини	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	19:55, 22:40 МастерШеф 12+																								
ICTV	05:35, 20:20 Громадянська оборона	06:30 Ранок у великому місті	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:15, 19:20 Надзвичайні новини	10:10 Прорвемось!	11:10, 17:30, 21:30 Т/с «Нюхач»	12:15, 13:20 Х/ф «ЖИТТЯ ЗА БРАТА»	14:55, 16:20 Дизель-шоу 12+	22:50 Скетч-шоу «На трьох» 16+	23:50 Х/ф «ПЛАТКА»																					
НОВИЙ КАНАЛ	06:34, 08:14 Kids Time	06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»	08:15 Шоу Оля	09:15 Половинки 16+	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчані (прем'єра) 16+	18:00 Шоу Оля (прем'єра)	19:00 Хто проти блондинки? (прем'єра) 12+																							
УКРАЇНА	06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	09:30 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика																											
1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «Модель ХЛ - 2»	23:40 Х/ф «ВЕЛИКИЙ ДРУЖНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ»	12:30 Т/с «Черговий лікар»	14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	21:00 Т/с «Обман»	23:30 Т/с «CSI: Маямі»	14:00 Х/ф «ЗНАКИ»	16:10 Х/ф «ЗЕМНЕ ЯДРО»	19:00 Коханя на виховання (прем'єра) 16+	21:00 Кіт ввдень та вночі (прем'єра) 16+	22:00 Х/ф «НІШНІ СВІТ 2: ЕВОЛЮЦІЯ»	08:00, 13:00 «Помста природи»	09:35, 18:15 «Спецкор»	10:15, 18:50 «ДжеДдА!»	10:55, 17:10 «Загублений світ»	13:30 Х/ф «ХРАМ ЧЕРЕПІВ»	15:25 Х/ф «МОРСЬКИЙ ПІХОТИНЕЦЬ-3: ТИЛ»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»	21:40, 23:25 Т/с «Касл-6»
СТБ	06:55 Х/ф «ЖЕРЕБ ДОЛІ»	11:10 Т/с «Анатомія Грей»	13:00 Битва екстрасенсів 16+	15:25 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	17:30, 22:00 Вікна-Новини	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	19:55, 22:40 МастерШеф 12+																								
ICTV	05:35, 20:20 Громадянська оборона	06:30 Ранок у великому місті	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	09:15, 19:20 Надзвичайні новини	10:10 Прорвемось!	11:10, 17:30, 21:30 Т/с «Нюхач»	12:15, 13:20 Х/ф «ЖИТТЯ ЗА БРАТА»	14:55, 16:20 Дизель-шоу 12+	22:50 Скетч-шоу «На трьох» 16+	23:50 Х/ф «ПЛАТКА»																					
НОВИЙ КАНАЛ	06:34, 08:14 Kids Time	06:35 М/с «Том і Джеррі шоу»	08:15 Шоу Оля	09:15 Половинки 16+	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчані (прем'єра) 16+	18:00 Шоу Оля (прем'єра)	19:00 Хто проти блондинки? (прем'єра) 12+																							
УКРАЇНА	06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:00 Сьогодні	09:30 Зірковий шлях	10:30 Реальна містика																											
1+1	06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	09:30 «Чотири весілля»	10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	12:30, 14:10 «Міняю жінку»	15:45 «Сімейні мелодрами»	17:10 Т/с «Мое чуже життя»	19:20 «Секретні матеріали»	20:20 «Чистопевні 2018»	20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	21:30 «Модель ХЛ - 2»	23:40 Х/ф «ВЕЛИКИЙ ДРУЖНИЙ ВЕЛЕТЕНЬ»																			

ЧЕТВЕР, 6 ВЕРЕСНЯ

1+1	15:25 Містичні історії з Павлом Костіциним 16+	12:00, 20:00 «Орел і Решка. Перезавантаження»
06:30, 07:10, 08:10, 09:10 «Сніданок з 1+1»	17:30, 22:00 Вікна-Новини	13:00 «Орел і Решка. Рай та пекло»
07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 16:45, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	18:00 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	14:00, 23:50 «Орел і Решка. Навколосвітня подорож»
09:30 «Чотири весілля»	20:00, 22:40 Зважені та щасливі 12+	21:00 «Орел і Решка. Рай та пекло 2»
10:45, 12:20 «Одруження наосліп»	ICTV	22:00 «Вірю не Вірю»
12:45 «Міняю жінку»	06:30 Ранок у великому місті	2+2
14:15 Міняю жінку	08:45, 12:45, 15:45, 18:45, 21:10 Факти	06:00 Мультфільми
15:45 «Сімейні мелодрами»	09:10 Скetch-шоу «На трьох» 16+	08:00, 13:00 Відеобімба
17:10 Т/с «Мое чуже життя»	10:50, 13:15, 16:50 Т/с «Відділ 44»	09:35, 18:15 «Спецкор»
19:20 «Секретні матеріали»	14:00, 16:20 Х/ф «ПАСТКА»	10:15, 18:50 «ДжеДА!»
20:20 «Чистопевні 2018»	19:20 Надзвичайні новини	10:55, 17:15 «Загублений світ»
20:30 Т/с «Школа. Недитячі ігри»	20:20 Інсайдер	15:25 Х/ф «ГЕО-КАТАСТРОФА»
21:30 «Гроші 2018»	21:30 Т/с «Нюхач»	19:25, 20:35 Т/с «Опер за викликом-3»
23:00 Х/ф «ЕДВАРД РУКИ-НОЖИЦІ»	НОВИЙ КАНАЛ	21:45, 23:30 Т/с «Касл-6»
ІНТЕР	06:05, 07:59 Kids Time	ZIK
05:55 Мультфільм	06:10 М/с «Том і Джеррі шоу»	07:00 Перші про головне. Ранок.
06:15, 23:00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»	08:00 Шоу Оля	Дайджест
07:00, 08:00, 09:00, 12:00, 17:40 Новини	09:00 Половинки 16+	07:15 Дитяча програма
07:10, 08:10, 09:20 «Ранок з Інтером»	13:00 Т/с «Ми такі!»	17:00 Заробітчани (прем'єра) 16+
10:10, 12:25 Т/с «Східні солодоші 2»	17:00 Шоу Оля (прем'єра)	18:00 Хто зверху? (прем'єра) 12+
12:50 Х/ф «ЛЮБОВ НА АСФАЛЬТІ»	19:00 Київ вдень та вночі (прем'єра) 16+	21:00 Київ вдень та вночі (прем'єра) 16+
14:50, 15:45, 16:45 «Речдок»	22:00 Х/ф «ІНШИЙ СВІТ: ПОВСТАННЯ ЛІКАНІВ»	23:50 Х/ф «ЗНАКИ»
18:00, 19:00 Ток-шоу «Стосується кожного»	МЕГА	
20:00 «Подорожці»	06:00 Бандитський Київ 07.30, 14.15 Правда життя 08.30	12:00 Хард-ток-шоу «DROZDOV»
20:40 Т/с «Той, хто не спить»	Дивовижний Сінгапур 09.30, 17.00 Шалена подорож 10.20, 01.45 Місія сили 11.20	13:00, 15:00 Перші про головне. День. Новини
УКРАЇНА	Підроблена історія 12.20	15:15 Між своїми
06:30, 07:10, 08:15 Ранок з Україною	Прихована реальність 13.15	16:00 Перші про головне. День. Дайджест
07:00, 08:00, 09:00, 15:00, 19:00, 23:50 Сьогодні	Скелтик 15.10, 23.45 Великі танкові битви 16.00	17:00, 19:00 Перші про головне. Вечір. Новини
09:30 Зірковий шлях	Битва рибалок 17.50, 22.50 У пошуках інновацій 18.50	18:00 Перші про головне. Вечір. Дайджест
10:30 Реальна містика	Фантастичні історії 20.45, 00.35 Речовий доказ 21.55	19:15 VOX POPULI
12:30 Т/с «Черговий лікар»	Короп: полювання на монстра 05.15	20:00 Доказ
14:30, 15:30 Т/с «Жіночий лікар-3»	Містична Україна	21:00 Перші про головне. Підсумки
19:45 Ток-шоу «Говорить Україна»	К-1	21:35 Прямим текстом з Остапом Дроздовим
21:35 Футбол. Ліга Націй УЄФА. Чехія - Україна	06:30 «ТОР ШОП»	23:00 Стежками війни
СТБ	07:40 «ТІВІ АБЕТКА»	23:30 Історична правда з Вахтангом Кіпіані
07:10 МастерШеф 12+	07:50 «Чи знаєте ви, що...»	
11:05 Т/с «Анатомія Грей»	08:15 Т/с «Дикий ангел»	
13:00 Битва екстрасенсів 16+	09:10 «Орел і Решка. Шопінг»	

СУБОТА, 8 ВЕРЕСНЯ

1+1	11:35 Зважені та щасливі 12+	Містична Україна 01.35
06:00, 19:30 ТСН: «Телевізійна служба новин»	14:55 Цієї миті рік потому 16+	Телеформат
06:40 «Гроші 2018»	16:55 Хата на тата 12+	К-1
08:00 «Сніданок. Вихідний»	19:00 Х-Фактор	06:30 «ТОР ШОП»
10:00 «Імо за 100»	21:50 Т/с «Здамо будиночок біля моря»	07:40 «ТІВІ АБЕТКА»
10:45, 23:15 «Світське життя 2018»	ICTV	07:50 «Чи знаєте ви, що...»
12:30 Х/ф «ГОРИЗОНТИ КОХАННЯ»	05:05 Еврика!	08:15 «Орел і Решка. Шопінг»
16:30, 21:15 «Вечірній квартал»	05:15, 12:45, 18:45 Факти	11:00 «Ух ти show»
18:30 «Розсміши коміка 2018»	05:35 Більше ніж правда	12:10 М/ф «Всі пси потрапляють в рай»
20:15 «Українські сенсації»	07:25 Я зняв!»	13:50 «Орел і Решка. Ювілейний 2»
ІНТЕР	09:25 Дизель-шоу 12+	23:50 Х/ф «ВЕЛИКЕ ВЕСІЛЛЯ»
05:45 «Україна вражає»	10:45, 11:45 Особливості національної роботи-3	2+2
06:45 Мультфільм	13:00 Скetch-шоу «На трьох» 16+	06:00 Мультфільми
07:25 «Чекай мене. Україна»	16:50 Х/ф «ЛЮДИ У ЧОРНОМУ»	08:00, 17:50, 20:00, 23:10 «102. Поліція»
09:00 Х/ф «ЛАСКАВО ПРОСИМО, АБО СТОРОННІМ ВХІД ЗАБОРОНЕНИЙ»	19:20 Надзвичайні новини.	08:55 «Загублений світ»
10:30 Х/ф «ПРИБОРКУВАЧКА ТИГРІВ»	Підсумки	16:10 Х/ф «ПЕРЛИНИ ДРАКОНА: ЕВОЛЮЦІЯ»
12:30 Х/ф «КОХАНА ЖІНКА МЕХАНІКА ГАВРИЛОВА»	20:10 Х/ф «ЛЮДИ У ЧОРНОМУ-2»	ZIK
14:10 Х/ф «НАЙЧАРІВНИША ТА НАЙПРИБАВЛИВІША»	21:55 Х/ф «ЛЮДИ У ЧОРНОМУ-3»	07:00, 09:00 Перші про головне. Ранок. Дайджест
16:00 Т/с «Я подарую тобі світанок»	23:55 Х/ф «АДРЕНАЛІН»	07:15 Дитяча програма «Торбинка чарівника»
20:00 «Подорожці»	НОВИЙ КАНАЛ	08:00 Вижити в Україні
20:30 «Крутіше всіх. Новий сезон» Прем'єра	05:59, 07:15 Kids Time	08:30 Громадська прокуратура
22:05 Х/ф «ЛЮБОВ НА АСФАЛЬТІ»	06:00 М/с «Лунтик і його друзі»	09:10 Перші про головне. Коментарі
УКРАЇНА	07:20 М/ф «Вартовий Місяця»	10:00, 23:00 Гараж
07:00, 15:00, 19:00 Сьогодні	09:00 М/с «Том і Джеррі шоу»	10:30, 22:30 Перша передача
07:15 Зірковий шлях	10:00 Шоу Оля	11:00 HARD з Влащенко
08:50 Т/с «Обман»	13:00 Хто проти блондинок? 12+	12:00 Художній фільм
15:20 Х/ф «ВЕСІЛЬНА СУКНЯ»	14:50 Хто зверху? 12+	13:35 Ток-шоу «Злий дім»
17:30, 19:40 Т/с «Вище тільки любов»	17:00 М/ф «Тролі»	15:05 FACE 2 FACE з Тетяною Даниленко
22:15 Т/с «Вітер в обличчя»	18:45 Х/ф «ТОЙ, ЩО БІЖИТЬ ЛАБРИНТОМ»	16:00 Хард-ток-шоу «DROZDOV»
СТБ	21:00 Х/ф «ТОЙ, ЩО БІЖИТЬ ЛАБРИНТОМ: ВИПРОБУВАННЯ ВОГНЕМ»	17:00, 19:00 Перші про головне. Вечір. Новини
07:00 ВусолопоХвіст	23:30 Х/ф «ЛІС»	17:10 Перші друзі
08:05 Караоке на Майдані	МЕГА	18:05 Сім чудес України
09:05 Все буде смачно!	06:00 Бандитський Київ 07.30	18:15, 23:30 Історична правда з Вахтангом Кіпіані
10:00 Х/ф «ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ»	Прихована реальність 09.10	18:45 Місто
	10.00, 18.30 У пошуках істини 11.40	19:15 VOX POPULI
	Повітряні війни 12.30	20:00 Доказ
	Великі танкові битви 13.30, 21.00	21:00 Перші про головне. Деталі
	Наслідки 15.30	22:00 Стежками війни
	Ідеї, що перевернули світ 16.30	
	Дивовижний Сінгапур 17.30	
	Діагностика 18.30	
	Діагностика 19.30	
	Діагностика 20.30	
	Діагностика 21.30	
	Діагностика 22.30	
	Діагностика 23.00	
	Діагностика 24.00	
	Діагностика 25.00	
	Діагностика 26.00	
	Діагностика 27.00	
	Діагностика 28.00	
	Діагностика 29.00	
	Діагностика 30.00	
	Діагностика 31.00	
	Діагностика 32.00	
	Діагностика 33.00	
	Діагностика 34.00	
	Діагностика 35.00	
	Діагностика 36.00	
	Діагностика 37.00	
	Діагностика 38.00	
	Діагностика 39.00	
	Діагностика 40.00	
	Діагностика 41.00	
	Діагностика 42.00	
	Діагностика 43.00	
	Діагностика 44.00	
	Діагностика 45.00	
	Діагностика 46.00	
	Діагностика 47.00	
	Діагностика 48.00	
	Діагностика 49.00	
	Діагностика 50.00	
	Діагностика 51.00	
	Діагностика 52.00	
	Діагностика 53.00	
	Діагностика 54.00	
	Діагностика 55.00	
	Діагностика 56.00	
	Діагностика 57.00	
	Діагностика 58.00	
	Діагностика 59.00	
	Діагностика 60.00	
	Діагностика 61.00	
	Діагностика 62.00	
	Діагностика 63.00	
	Діагностика 64.00	
	Діагностика 65.00	
	Діагностика 66.00	
	Діагностика 67.00	
	Діагностика 68.00	
	Діагностика 69.00	
	Діагностика 70.00	
	Діагностика 71.00	
	Діагностика 72.00	
	Діагностика 73.00	
	Діагностика 74.00	
	Діагностика 75.00	
	Діагностика 76.00	
	Діагностика 77.00	
	Діагностика 78.00	
	Діагностика 79.00	
	Діагностика 80.00	
	Діагностика 81.00	
	Діагностика 82.00	
	Діагностика 83.00	
	Діагностика 84.00	
	Діагностика 85.00	
	Діагностика 86.00	
	Діагностика 87.00	
	Діагностика 88.00	
	Діагностика 89.00	
	Діагностика 90.00	
	Діагностика 91.00	
	Діагностика 92.00	
	Діагностика 93.00	
	Діагностика 94.00	
	Діагностика 95.00	
	Діагностика 96.00	
	Діагностика 97.00	
	Діагностика 98.00	
	Діагностика 99.00	
	Діагностика 100.00	
	Діагностика 101.00	
	Діагностика 102.00	
	Діагностика 103.00	
	Діагностика 104.00	
	Діагностика 105.00	
	Діагностика 106.00	
	Діагностика 107.00	
	Діагностика 108.00	
	Діагностика 109.00	
	Діагностика 110.00	
	Діагностика 111.00	
	Діагностика 112.00	
	Діагностика 113.00	
	Діагностика 114.00	
	Діагностика 115.00	
	Діагностика 116.00	
	Діагностика 117.00	
	Діагностика 118.00	
	Діагностика 119.00	
	Діагностика 120.00	
	Діагностика 121.00	
	Діагностика 122.00	
	Діагностика 123.00	
	Діагностика 124.00	
	Діагностика 125.00	
	Діагностика 126.00	
	Діагностика 127.00	
	Діагностика 128.00	
	Діагностика 129.00	
	Діагностика 130.00	
	Діагностика 131.00	
	Діагностика 132.00	
	Діагностика 133.00	
	Діагностика 134.00	
	Діагностика 135.00	
	Діагностика 136.00	
	Діагностика 137.00	
	Діагностика 138.00	
	Діагностика 139.00	
	Діагностика 140.00	
	Діагностика 141.00	
	Діагностика 142.00	
	Діагностика 143.00	
	Діагностика 144.00	
	Діагностика 145.00	
	Діагностика 146.00	
	Діагностика 147.00	
	Діагностика 148.00	
	Діагностика 149.00	
	Діагностика 150.00	
	Діагностика 151.00	
	Діагностика 152.00	
	Діагностика 153.00	
	Діагностика 154.00	
	Діагностика 155.00	
	Діагностика 156.00	
	Діагностика 157.00	
	Діагностика 158.00	
	Діагностика 159.00	
	Діагностика 160.00	
	Діагностика 161.00	
	Діагностика 162.00	
	Діагностика 163.00	
	Діагностика 164.00	
	Діагностика 165.00	
	Діагностика 166.00	
	Діагностика 167.00	
	Діагностика 168.00	
	Діагностика 169.00	
	Діагностика 170.00	
	Діагностика 171.00	
	Діагностика 172.00	
	Діагностика 173.00	
	Діагностика 174.00	
	Діагностика 175.00	
	Діагностика 176.00	
	Діагностика 177.00	
	Діагностика 178.00	
	Діагностика 179.00	
	Діагностика 180.00	
	Діагностика 181.00	
	Діагностика 182.00	
	Діагностика 183.00	
	Діагностика 184.00	
	Діагностика 185.00	
	Діагностика 186.00	
	Діагностика 187.00	
	Діагностика 188.00	
	Діагностика 189.00	
	Діагностика 190.00	
	Діагностика 191.00	
	Діагностика 192.00	
	Діагностика 193.00	
	Діагностика 194.00	
	Діагностика 195.00	
	Діагностика 196.00	
	Діагностика 197.00	
	Діагностика 198.00	
	Діагностика 199.00	
	Діагностика 200.00	
	Діагностика 201.00	
	Діагностика 202.00	
	Діагностика 203.00	
	Діагностика 204.00	
	Діагностика 205.00	
	Діагностика 206.00	
	Діагностика	

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

Синя накідка, хвостик – як нитка, смачна і зваблива соковита слива

Її батьківщиною є Середня Азія, Північний Іран та Кавказ. Але нині ці плодові дерева ростуть майже в усіх країнах із помірним кліматом. Різні їх сорти обдаровують урожаєм з липня до вересня. Ці ягоди можна сушити, в'ялити, коптити, маринувати, заморожувати. Годяться вони і для варення, повидла, компотів, джемів. А ще – для чудових соусів, приправ, закусок.

Сливи містять багато органічних кислот (яблучну, лимонну, щавлеву), у стиглих плодах чимало різних цукрів: фруктоза, глюкоза, сахароза. Виявляється, ця ягода має прекрасні лікувальні властивості: поліпшує перистальтику кишківника, нормалізує травлення, сприяє виведенню з організму шлаків. Купуючи або збираючи сливи, беріть тільки цілком дозрілі. Тонкий білуватий наліт на шкірці ягоди свідчить, що її зірвали спілою

Фото hyser.com.

УГОРКИ МАРИНОВАНІ

Фото brjunetka.ua.

Консервовані за таким рецептом сливи цілком можна вважати «нашими маслинами», адже вони чудово смакуватимуть із м'ясними стравами, твердими сирами, згодяться і для приготування канапок, і як доповнення до гарніру

Інгредієнти: 3,5 кг слив, 0,75 л води, 1,5 кг цукру, 0,5 л оцту, 5 г духмяного перцю (горошком), 5 г гвоздики, 5 г лаврового листа.

Приготування. У киплячу воду додають цукор, оцет, лаврове листя, гвоздику та духмяний перець і вкинути в гарячий маринад помиті угорки. Накрити каструлю кришкою і залишити на добу. Наступного дня розсіл зцідити, знову закип'ятити і залити ягоди. Так повторити 4 рази. На 5-й день розкласти сливи в простерилізовані слоїки, маринад прокип'ятити впродовж кількох хвилин, залити ним кожен банку доверху і закатати простерилізованими кришками.

ПТИЦЯ У СЛИВОВОМУ СОУСІ

Фото cookorama.com.

Готувати цю вишукану страву слід починати заздалегідь, аби м'ясо встигло добре промаринуватися

Інгредієнти: 4 стегенця качині або курячі (чи 2 індичі), 1 паличка кориці, 1–2 стручки перцю чилі, 16–20 слив, 1 ст. л. олії (краще оливкової), 80 мл соєвого соусу, 1,5–2 ст. л. цукру, 2–3 зірочки бодяну (бадьяну, анісу зірчатого), 1 ст. л. спецій до м'яса птиці.

Приготування. Зніміть зі стегенець шкіру, замаринуйте їх, змішавши олію, соєвий соус і всі спеції включно з бодяном та корицею, і залиште у прохолодному місці щонайменше на 3 години, а краще на добу. На деко викладіть порізані невеликими шматочками сливи, покраваний соломкою чилі, посипте цукром, полийте маринадом, перемішайте, зверху покладіть стегенця і ставте в духовку, розігріту до 170°C, на 2–2,5 го-

дини, аж поки м'ясо почне відставати від кісток. Час від часу заглядайте, чи не викапів соус, бо сливи бувають різні, хоча зазвичай соку достатньо в усіх сортах. Подавайте із салатом чи гарніром.

До речі. М'ясо може прекрасно пропектися і швидше, але соус буде рідким, не загусне, рідина не встигне випаруватися. І ще одне: чилі під час тривалого запікання віддає всю можливу гостроту, тож тим, хто не любить гострого, варто класити його менше.

М'ЯСНІ РУЛЕТКИ ЗІ СЛИВАМИ ТА ЯЛІВЦЕВИМ СОУСОМ

Це традиційна страва австрійської кухні – надзвичайно смачна, ситна й ароматна

Інгредієнти: 1,5 кг м'якоти свинини, сливи, сіль та перець – за смаком; для соусу – 1 цибулина, 10 ягід ялівцю, 2 варені яєчні жовтки, 1 ч. л. лимонної цедри, 2 ст. л. лимонного соку, 1 ч. л. цукру (з чубком), 2 ст. л. олії, сіль за смаком.

Приготування. М'ясо посолити, поперчити і залишити в холодильнику на 4–6 годин, після чого порізати на великі скибки завтовшки 1,5–2 см, щоб зручно було скручувати в рулет. Викласти на м'ясо сливи (підійдуть не лише свіжі, а й мариновані або в'ялені), згорнути рулетом, обв'язати й обсмажити на сковороді до рум'яної скоринки на великому вогні. Перекласти рулетики в жа-

Фото cookorama.ru.

ростійкий посуд, змащений смальцем, і запікати в духовці, періодично перевертаючи та поливаючи водою і м'ясним соком, що утворився.

Для соусу цибулину порізати кубиками, додати ягоди ялівцю, цедру лимона, варені жовтки, цукор. Розтерти до однорідної маси, влити олію, лимонний сік, посолити до смаку і ще раз добре розтерти. Подавати до печеного м'яса.

До речі. Не маєте ягід ялівцю – замініть кизилом, вишнями, журавлиною тощо.

СЛИВ'ЯНКА

Фото kulinarayamozaika.ru.

Власноруч приготовані напої – предмет гордості кожного господаря чи господині

Інгредієнти: сливи, горілка, цукор.

Приготування. У бутель із широкою шийкою насипати спілих угорок і залити горілкою так, щоб вона покривала сливи. Щільно закупорити ємність і поставити в темне місце. Через 6 тижнів рідину злити, а ягоди щедро засипати цукром, закрити і залишити на 2 тижні. Тоді зцідити сироп, що утворився, змішати з настояною на сливах горілкою, профільтрувати, розлити у пляшки, щільно закоркувати (для надійності можна ще й залити парафіном) і зберігати у прохолодному місці. Слив'янка готова через 5–6 місяців.

ПОВИДЛО

Для цієї смакоти зазвичай використовують угорки

Фото femina.cn.ua.

Інгредієнти: сливи, цукор.

Приготування.

Очищені від листя і плодоніжок ягоди перекладають у каструлю з антипригарним дном, додають води і розварюють, охолоджують і протирають крізь сито від шкірки та кісточок. Отримане пюре варять на маленькому вогні, періодично помішуючи. Коли повидло стане гущим, додають цукор до смаку і ще варять близько години – до бажаної консистенції. Розкладають у стерильні банки, закривають стерильними кришками. Зберігають у холодному місці.

ТКЕМАЛІ

Фото iskysstvoetiketa.ru.

Пікантний грузинський соус готують із синіх слив з тоненькою шкіркою і кислим смаком. Класичний рецепт обов'язково передбачає спеції, головна з яких – омбало. Знайти таку траву у нас складно, тож допускається її заміна сушеною перцевою м'ятою

Інгредієнти: 5 кг слив, 500 мл води, 5 стручків перцю «вогник», 10–15 зубчиків часнику, 2 ст. л. солі, 1 скл. цукру, по 2 ст. л. уцхо-сунелі, омбало (сухої м'яти) і коріандр меленого.

Приготування. Сливи залити окропом, поставити на середній вогонь і варити

до м'якості. Трохи охолодити, протерти через сито, відокремивши м'якоть від кісточок та шкірки. Додати сіль, цукор, спеції, пюре з часнику і перцю. Перемішати, варити 30 хвилин. Розлити у стерилізовані слоїки і закатати стерильними кришками.

ТІСТЕЧКО «СЛИВ В ХУСТОЧКАХ»

Фото cookorama.ua.

Пісочне сирне тісто відмінно поєднується із соковитою сливою з корициним ароматом. Печиво має хрустку скоринку і чудово смакуватиме з кавою, чаєм, молоком

Інгредієнти: 220 г вершкового масла, 170 г сиру, 3 ст. л. цукру, 0,5 ч. л. солі, 300 г борошна, сливи, цукор-рафінад, 0,5 ч. л. меленої кориці, 1 яєчний білок.

Приготування. Добре охоложене масло посікти з борошном, сіллю і цукром. Додати кисломолочний сир і добре вимісити. Коли тісто збереться в грудку, загорнути її в целофан і поставити в холодильник. Через 10–12 годин покласти тісто між двома листами харчової

плівки, розкачати до товщини 2 мм, зняти плівку і порізати тісто на квадрати 7x7 см. У центр кожного шматка покласти по сливі із грудочкою цукру замість кісточки, присипати меленою корицею і заціпнути чотири кінці тіста вгору. Змастити тістечка білком і посипати цукром. Випікати 18–20 хвилин при 190°C.

● «ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ»

Завдяки Тетяні Яков'юк... «Ще не вмерла Україна!»

І таке поєднання буває в нашому конкурсі – на те він й інтелектуальний, щоб боротись і шукати, знайти і не здаватись. Тобто здійснювати «вредное влияние на умы простолюдинов»

Грицько ГАРБУЗ

Але насамперед повторимо запитання, про відповідь на яке ми почали мову.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» – 33 (2018)

Спочатку процитуємо катрени чудової поетеси на ім'я Тетяна (прізвище не вказуємо, бо підкаже вам частину відгадки). Там, де стоять знаки питання, – пропущено слово (кожен «?» – одна буква).

*
Збереш по краплині мій дух,
Моє ????,
Усе, аж до крихти душі...
За те, що любила, за те, що летіла
За сиві, як дим, міражі.

*
Ще вчора серпень бігав
Між покосами
І ?? своїх шукали берегів...
А зараз ти – вже тінь чужої осені,
А я вже туга завтрашніх снігів.

*
Так обережно падав, падав сніг
І одягнув мене в незримий холод.
І одягнув. І вже й на серце ???.
І не спитав,
Чи хто йому дозволив...

*
???? твою втримаю в долонях
І не розіб'ю, ? не відпущу!
... Краплі ночі, – сонні та солоні, –
Згадують прелюдію дощу...

Так-от: якщо ці слова скласти в певній послідовності (причому одне з них треба трансформувати, додавши префікс, і поставити у формі множини майбутнього часу), то вийде фрагмент із популярної в Україні пісні. Ви точно чули. Це, звісно, не «ой

мамо, на свята я не була свята...» і не «піду я у садочок, наймся черв'яків...»

А найголовніше: у наш «чорний ящик» ми заховали світлинку не того, хто її виконує, а автора слів пісні.

Чиє фото в «Гарбузі»?

Друзі, серед вас знайшлося 23 знавці, які влучно вставляли в катрени волинської поетеси Тетяни Яков'юк пропущені слова, дійшли до рядка «Душу й тіло ми положим (треба було трансформувати слово «ліг»)»... і відгадали, що в гарбузі ми заховали фото автора тексту українського славя Павла Чубинського (на світлинці).

Але ж за правилами переможців має бути тільки два. Тому завдяки жеребкуванню, яке провів адвокат луцької юридичної фірми «Astrum» Максим Мохнюк, по 100 гривень отримають двоє представниць Волині: Тетяна Триндюк із села Адамівка Ратнівського району («Раніше у вашої конкурсі наша мама Людмила дійшла до правильної відповіді із сестрою Іриною, то тепер уже зі мною!») і Катерина Шворак із Радошинки, що на Камінь-Каширщині («За доброю завдяки вам традицією ми розгадуємо «Гарбуз» усією сім'єю!»). А ось на спеціальний приз – 150 гривень – не було жодної історії. Шкода...

Перед тим, як оголосити нове завдання, попросимо переможців надіслати на адресу редакції копії першої та другої сторінок паспорта та ідентифікаційного коду. Якщо з якоїсь причини попередні гравці ще не отримали призових, телефонуйте в Луцьк до Тамари Федорівни: 72-71-07. Але що номер вам здав Грицько Гарбуз – не зізнавайтесь. У жодному разі! Жартую, звісно...

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» – 36 (2018)

Його призначення – спочатку лікувати, а потім – допомагати, бути необхідним, захищати, інформувати. Щоправда, можна використати й за іншим призначенням. Як, на відміну від колоритного персонажа дідуса Крилова, і здогадалися зробити герої твору, у назві якого переплелися шедеври Толкіна та Чуковського. За допомогою цього предмета вони подавали сигнал побратимам великого друга України Джона Маккейна. Тому й точилася за нього кривава боротьба. Боюсь, що і ви б у неї включилися, якби опинились у ситуації героїв твору. Написав нам цей шедевр «золотий» тезка автора комедії про дивовижний сон літньої ночі та присвятив його своїм батькам...

І ваші батьки, найімовірніше, мають або мали цей предмет, бо він є у більшості наших осель. Щоб допомагати, бути необхідним, захищати, інформувати...

То що ми заховали в гарбузі?

Слово-відповідь треба надіслати до 10 вересня тільки у вигляді sms-повідомлення на номери: 0501354776 і 0672829775 (наприклад: «Піраміда», «Володар перснів», «Святослав Забуський»).

Увага: з одного номера можна відправляти лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні при розіграші призових 200 гривень, якщо правильних відповідей буде більше двох.

А ще спеціальний приз – 150 гривень – отримає той, хто в листі на поштову адресу (43 025, Луцьк, просп. Воли, 13) чи електронну (tsikava.gazeta@gmail.com) найяскравіше опише, як шукав чи шукали правильну відповідь.

До зустрічі!

● ЦЕ ЦІКАВО!

Чому полярники кладуть квіти авторові нашого Гімну

Пісню-вірш «Ще не вмерла Україна» Павло Чубинський (1839 – 1884) написав восени 1862-го

Наступного року, 17 січня, шеф жандармів, князь Василь Долгоруков дає розпорядження вислати Чубинського «за вредное влияние на умы простолюдинов» (за українську діяльність) на проживання в Архангельську губернію під нагляд поліції.

Як пише Вікіпедія, «через рік він оселяється в Архангельську, де працює судовим слідчим, потім секретарем губернського статистичного комітету, редактором губернської газети, чиновником з особливих доручень при губернаторі.

Сім років у засланні в Архангельську українець Чубинський

Пам'ятна дошка в Борисполі, де стояв будинок, у якому народився Павло Чубинський.

трудився на російську науку, зокрема написав праці про ярмарки в цьому краї та смертність на Архангельщині, про Печорський край, торгівлю в північних губерніях Росії, дослідив юридичні звичаї в них тощо.

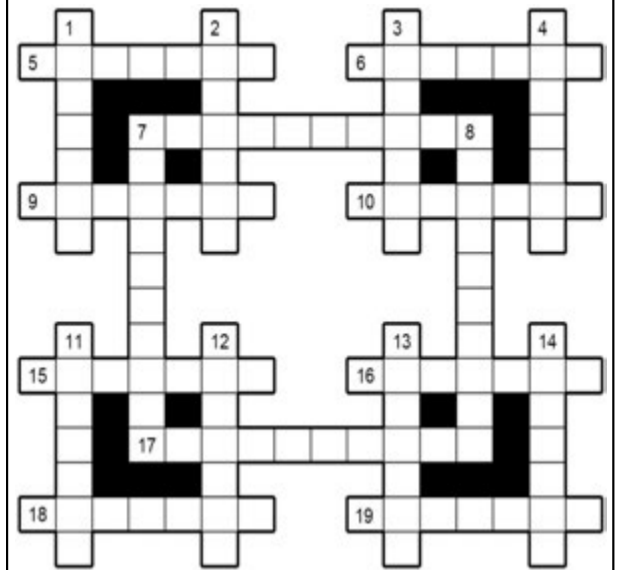
Очоловав експедицію з вивчення Печорського краю і За-

Президент Леонід Кучма протиснув у парламенті замість «Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля» слова «Ще не вмерла України і слава, і воля»...

полярного Уралу. За його ініціативою було відправлено експедицію навіть на Нову Землю (не випадково, що українські полярники, які їдуть на зимівлю в Антарктиду, покладають квіти до пам'ятної дошки Чубинського на будинку Другої київської гімназії, де він навчався). У 1869 році дістає дозвіл на повернення до України... Проте вже у 1876-му Павла Платоновича було вислано з Києва із заборонаю проживати в малоросійських і столичних губерніях...

Тільки 6 березня 2003 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про Державний Гімн України» зі словами першого залета і приспіву пісні Павла Чубинського (славне Карпатської України він став ще 1939-го, виконувався під час проголошення Акта Злуки 22 січня 1919 року). Щоправда, Президент Леонід Кучма протиснув у парламенті замість «Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля» слова «Ще не вмерла України і слава, і воля»...

КРОСВОРД

По горизонталі: 5. Артилерійська гармата великого калібру з коротким стволом. 6. Геометрична фігура. 7. Найбільше місто і порт у Марокко. 9. Споруда у вигляді круга з вертикально встановленими каменями. 10. Розділ у газеті, журналі. 15. Найвища вершина Карпат. 16. Чоловічий голос. 17. У грецькій міфології муза танців і хорового співу. 18. Великий острів; належить Китаю. 19. Стара... — райцентр на Волині.

По вертикалі: 1. Сукупність побутових зручностей. 2. Прикраса, що одягають на руки. 3. Італійський футбольний клуб. 4. Кінний візок із кулеметом. 7. Приємні, люб'язні слова. 8. Вид спорту. 11. Великий весільний круглий хліб. 12. Дорожній просвіт автомобіля. 13. Барвник у моркві, помідорах. 14. Те саме, що й програвш.

Склав Микола ДЕНИСЮК,
с. Щитинська Воля Ратнівського району.

Відповіді — у наступному номері

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД ВІД 23 СЕРПНЯ

По горизонталі: 5. Паводок. 7. Планшет. 8. Мантіка. 9. Омнібус. 10. Зубр. 12. Етнос. 14. Алні. 18. Антре. 19. Зміст. 20. Купол. 21. Фланг. 22. Етап. 25. Ісіда. 28. Кокс. 30. Саквож. 31. Біатлон. 32. Цесарка. 33. Трутень.

По вертикалі: 1. Марабу. 2. Тостер. 3. Ангіна. 4. Бедуїн. 6. Квант. 7. Просо. 11. Бандура. 13. Найробі. 15. Лисенко. 16. Тріод. 17. Хміль. 23. Трахея. 24. Павіан. 26. Сажка. 27. Дебіт. 28. Катети. 29. Кросна.

SUDOKU

Правила нескладні: заповніть порожні клітинки цифрами від 1 до 9 так, щоб у кожному рядку і кожному стовпчику не було двох однакових.

Склав Леонід МАНЧИНСЬКИЙ.

	3			5		1		
				8		6		
6	5							8
	4			5		8		
			1		3			
		9		4			7	
2							6	7
		4		1				
	7		8					9

Відповіді на кросворд SUDOKU, опублікований 23 серпня

Відповіді – у наступному номері «Цікавої газети»

3	9	8	5	2	4	1	7	6
1	6	4	7	8	3	2	9	5
2	7	5	9	6	1	4	3	8
5	2	7	1	3	6	9	8	4
6	8	1	4	9	7	5	2	3
4	3	9	8	5	2	7	6	1
7	1	2	3	4	8	6	5	9
8	5	6	2	1	9	3	4	7
9	4	3	6	7	5	8	1	2

Усміхніться!

:)) :)) :))

Пізно вночі міліцейський патруль зупиняє чоловіка напідпитку:

- Куди це ви так поспішаєте?
- На лекцію.
- Хто ж у таку пізню годину читає лекції?
- Моя дружина.

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Запросіть на побачення... СВОГО ЧОЛОВІКА

10 порад про шлюб від «розлученої», які варто почути кожній дружині

За цією версією, за створенням щасливого союзу стоїть гіркий досвід двох розлучень. Не повторюйте мої помилок!

Віра ПОЦІЛУЙЧИК

Якось я прочитала статтю, написану розлученим чоловіком, у якій були розумні поради для тих, хто в шлюбі. Автору можна аплодувати стоячи — потрібна велика мужність, щоб говорити про свої помилки. Але в публікації, про яку я веду мову, не вистачало погляду жінки. Прочитавши її, вирішила записати те, що мені вдалося дізнатися за останні 10 років.

Зараз я живу в третьому шлюбі, люди зазвичай ніяковіють, дізнавшись про це, і мовби чекають, що теж буду присоромлена цим фактом.

Обидва мої розлучення були найважчими періодами в житті, але в чому справді соромно зізнатися, то це в тому, що за цей час я нічого не навчилася.

Для нинішнього чоловіка це теж не перший шлюб, і тому ми тепер сяк-так у курсі, як поводитися зі своїм партнером, і чого краще робити не варто. Зрозумійте правильно: мій вибір не ідеальний, але саме минулі помилки допомагають сьогодні вирішити, як поводитися з чоловіком. Я багато чого навчилася, і тепер дещо виходить. Пропоную вашій увазі свою версію порад для створення щасливого союзу.

ПОВАЖАЙТЕ ЙОГО

Зауважте, я не кажу: «Шануйте чоловіка, коли він цього заслуговує». Коханий найбільше на світі потребує поваги дружини, і вона є для нього найбажанішою. Це пастка, в яку потрапляли ми всі: шанобливе ставлення потрібно заслужити. Так, ми хочемо, щоб наші дружини поводитися так, щоб воно було заслуженим, але правда полягає в тому, що ваш чоловік — звичайна людина. І він буде помилятися. Але це той партнер, якого ви вибрали, щоб разом йти по життю. Він узявся вести за собою всю сім'ю — і вже за це його варто поважати.

Скористайтеся цією порадою, і ви побачите: повага, незважаючи ні на що, спонукає вашого чоловіка заслужувати таке ваше ставлення щодня.

Це не означає, що ви повинні прикидатися, ніби він прийняв правильне рішення, коли це не так. Такі речі можна і потрібно обговорювати, але можете зробити це з повагою. Це змінить усе для вашого коханого.

БЕРЕЖІТЬ СЕРЦЕ

Трава не зеленіша по той бік огорожі. Не вірте брехні, що ваш чоловік стрункіший, більше заробляє, має дорожчу машину або квартиру, зробить вас щасливою жінкою. Світ навколо нас дуже різноманітний, і люди щоразу будуть нагадувати нам, що ми не володарі всього найкращого, але це неправда. Живіть тим життям, яке вам подароване, і будьте вдячні за це.

ЧОЛОВІК, ДІТИ — ТАКИЙ ПОРЯДОК

Коли ми сідаємо в літак, стюардеси пояснюють нам правила безпеки ще перед злетом. І коли вони розповідають, як користуватися кисневою маскою, то нагадують, що спочатку її потрібно

«Трапляється так, що одного разу ви можете прокинутися і відчутти, що більше не закохані. Все одно вибирайте любов».

Щодня я прощаю своєму чоловікові те, що він кидає свій мокрий рушник на полицю у ванній замість того, щоб повісити його на гачок.

одягнути на себе, а потім на дитину. Невже це тому, що вони вважають, що ми важливіші, ніж діти? Звичайно, ні, але ви не зможете допомогти дитині, якщо самі не будете дихати. Це правило працює також у родині та в батьківстві. Ви не зможете нормально виховати ваше дитя, якщо шлюб руйнується. Я пробувала так робити — не виходить. Також неминуче настає день, коли діти виростуть і покинуть рідний дім, щоб по-своєму реалізувати власні мрії. Якщо ви не робили свій вклад у стосунки з чоловіком, обидва залишитеся в спорожнілому гнізді з пустою у серці.

ПРОЩАЙТЕ

Ніхто не досконалий. Ми всі помиляємося. Якщо прощати стане вашою звичкою — причому все, починаючи з великих прорахунків і закінчуючи щоденними дрібницями (щодня я прощаю своєму чоловікові те, що він кидає свій мокрий рушник на полицю у ванній замість того, щоб повісити його на гачок) — ваша злість не буде рости.

БІЛЬШЕ РОЗМОВЛЯЙТЕ

У мене раніше була погана звичка не говорити про те, що відчуваю. Я вела стандартну гру: «Ти повинен знати, чому я злюся» — і це було просто нечесно. Чоловіки не такі чуттєві, як жінки, і вони просто не завжди знають, що поводитися байдуже. Я все ще вчуся, й іноді йому доводиться «добувати» з мене правду, але намагаюся пам'ятати, що потрібно говорити про те, що відчуваю.

ПЛАНУЙТЕ РЕГУЛЯРНІ ЗДИБАНКИ

Ніколи не переставайте ходити на побачення зі своїм чоловіком. Навіть якщо ви не можете дозволити собі вечерю в ресторані чи піти в кіно (у нас рідко виходить це зробити), вам необхідно регу-

лярно проводити час віч-на-віч. Не говоріть про сімейний бюджет, графіки і про дітей. Ми з чоловіком часто разом мріємо про наше майбутнє або плануємо відпустку нашої мрії. Так підтримується наш емоційний зв'язок, і ми дізнаємося щось нове один про одного, хоча разом уже чотири роки.

НІКОЛИ НЕ ВИМОВЛЯЄТЕ СЛОВО НА БУКВУ «Р»

А якщо вже ви збираєтеся його сказати, то говоріть усерйоз. Словом, погрожувати розлученням нечесно.

ВИВЧІТЬ ЙОГО МОВУ КОХАННЯ

У кожного з нас є слова любові. Те, як ви сприймаєте чоловіка, часто відрізняється від того, як це відбувається у нього. Йому потрібно, щоб ви його підбадьорювали і підтримували, або він вважає за краще отримувати матеріальні подарунки? Яким би не була його мова кохання — вивчіть її і використовуйте.

НІКОЛИ НЕ КАЖІТЬ ПРО НЬОГО ПОГАНО

Мені нелегко дався цей урок. Навіть якщо ваш шлюб зараз проходить через труднощі і вам потрібна порада, краще зверніться до сімейного психолога. Це прекрасний спосіб вирішити проблему. І пам'ятайте: члени вашої сім'ї і друзі не можуть бути об'єктивними та не завжди готові дати вам мудру пораду. Вони знають тільки про один бік конфлікту і часто налаштовані негативно до другого члена сім'ї.

ВИБИРАЙТЕ ЛЮБОВ

У шлюбі трапляється так, що одного разу ви можете прокинутися і відчутти, що більше не закохані. Все одно вибирайте любов. Буває такий час, коли чоловік вас більше не приваблює. Вибирайте це почуття. Пам'ятаєте: «У хворобі і в здоров'ї, якщо трапиться біда». Там сказано — «в горі і в радості». Це означає, що важкі часи обов'язково настануть. Проблеми в житті неминучі, вони трапляються з кожним. Тому вибирайте любов до коханого — він цього заслуговує.

Джерело: uduba.com.

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Фото гармоніахізні.com.

А кажуть, жіночої дружби не буває

...У теплий літній вечір подружки проводили Катерину за кордон. Здається, відтоді минуло, бозна, скільки часу. А насправді лише двадцять років. Катя завжди мріяла про Штати. Там жили її родичі. А тут життя дістало. Тому й не боялася вирушати у світ. Рідні попередили: у наших на початках нерідко трапляється «культурний шок». Це коли людина починає хотіти назад додому, не може їсти тамтешніх харчів, чути повсюдно чужу мову. Але Катерині це не дуже загрожувало. Вона ті «шоки» переживала вдома — і великими порціями...

Ольга ЧОРНА

Катеринин чоловік — окрема «шокова» тема. Ледачий. Усім незадоволений: погодою, політикою, цінами... Всіх навчав, як жити, а сам, бувало, не міг викрутитися навіть із банальної ситуації. На роботах довго не затримувався. То керівництво погане, то платили мало, то праця важка.

— Шкода, що Ваську не можна здати в ломбард або в оренду, — жартувала Катя. — Хоча б якийсь толк був би.

А остання Василева витівка обійшлася Катерині надто дорого в моральному сенсі. Чоловік відмовився відпускати сина в Америку. Хоча запрошували Катю з Павликом. Мабуть, Васька образився, що

Син тримав маму за руку. І мовчав. Навіть важко уявити, як страждав десятирічний хлопчик.

його в Штатах не чекають. Павлик плакав, просився. Але Васька був неблаганим. Ще й свекруха свою «гривню» кинула. Мовляв, Павло — єдиний онук, тому не дозволить його волокти на край світу. Грудьми ляже... А Павлик, шморгаючи носом, заявив:

— Виросту — і поїду до мами.

...І ось стоять три подружки на літньому пероні. Ще кілька хвилин, і Катя сяде в потяг. Потім — на літак. Летітиме через Францію. Квитка, до речі, купила родина.

— Це ж я Париж побачу! Аж не віриться. Дарма, що з ілюмінатора. Дівчата, я вам про все напишу. Це будуть великі й цікаві листи. Добре, що інтернет придумали.

Подружки кивали головами, розуміючи, що великих листів може й не бути. Бо наші, виїжджаючи за кордон, мусять влаштувати своє життя. Звинути до чужини. Їх закручує вихор досі незнамого, незвіданого буття. Треба прижитися, навіть маючи родину. Знайти роботу. На шії там ні в кого ніхто не сидить. Тому з друзями-подругами на батьківщині контакти бувають не частими.

Проводили Катерину також її батьки і Павлик. Син тримав маму за руку. І мовчав. Навіть важко уявити, як страждав десятирічний хлопчик. Ніхто не втішав мало. Було б ще гірше... Васька на вокзал не прийшов, бо в нього начебто дико болить голова. Насправді, не міг переступити через свою образу. Хоча його, як і свекруху, хвилювало, чи висилатиме Катерина долари. І чи «Вестерн Юніон» насправді працює так бездоганно, як це рекламують.

— Шукай роботу, — наполягала перед від'їздом Катя. — А то допомагаєш кумові на будові за «дякую».

— Спробуй знайти щось путне.